

SIMON
SCARROW
T. J. ANDREWS
INVAZE

OPTIO HORATIUS FIGULUS MÁ BOJ V KRVÍ

Invaze

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

Simon Scarrow

Invaze – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

INVAZE

SIMON
SCARROW
T. J. ANDREWS

INVAZE

Přeložila Jitka Fialová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2019

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2016 Simon Scarrow

All rights reserved.

Z anglického originálu *Invader*

(First published by Headline Publishing Group, Great Britain, 2016)

přeložila © 2019 Jitka Fialová

Redakce textu: Jiří Pácek

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: CENTA, spol. s r. o., Videňská 113, Brno

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-7595-217-2 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-759-5244-8 (ePub)

ISBN 978-80-759-5245-5 (Mobi)

ISBN 978-80-759-5246-2 (PDF)

Věnuji E. G.

Obsah

Mapa Británie v roce 44 n. l.	8
Mapa ostrova Vectis	9
Mapa římské pevnosti a města Lindinis	10
Řetězec velení II. legie Augusty	11
Seznam postav	13
INVAZE	15
Historická poznámka	347
Organizace římské armády	349

BRITÁNIE ROKU 44 N. L.

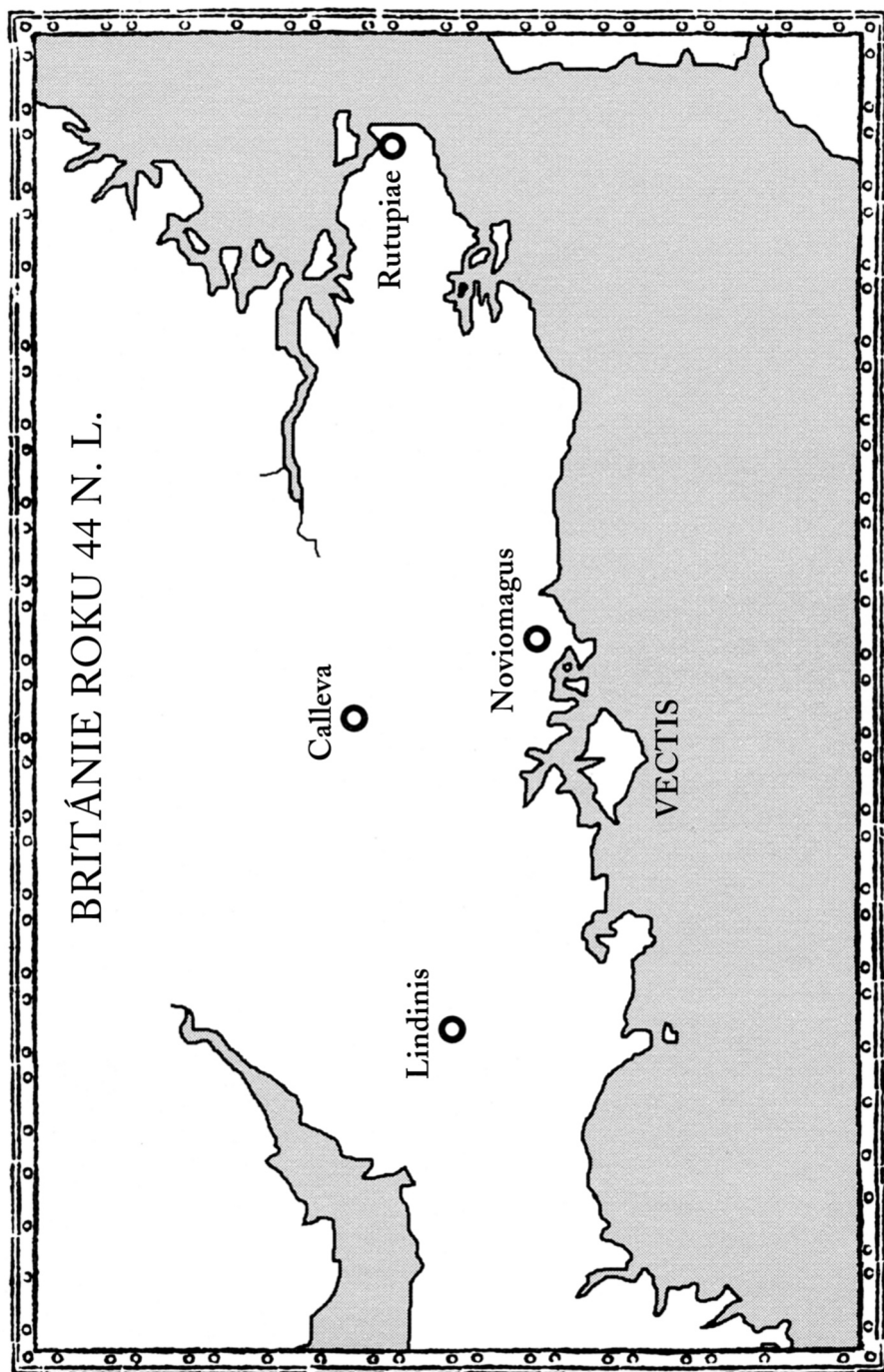
Calleva

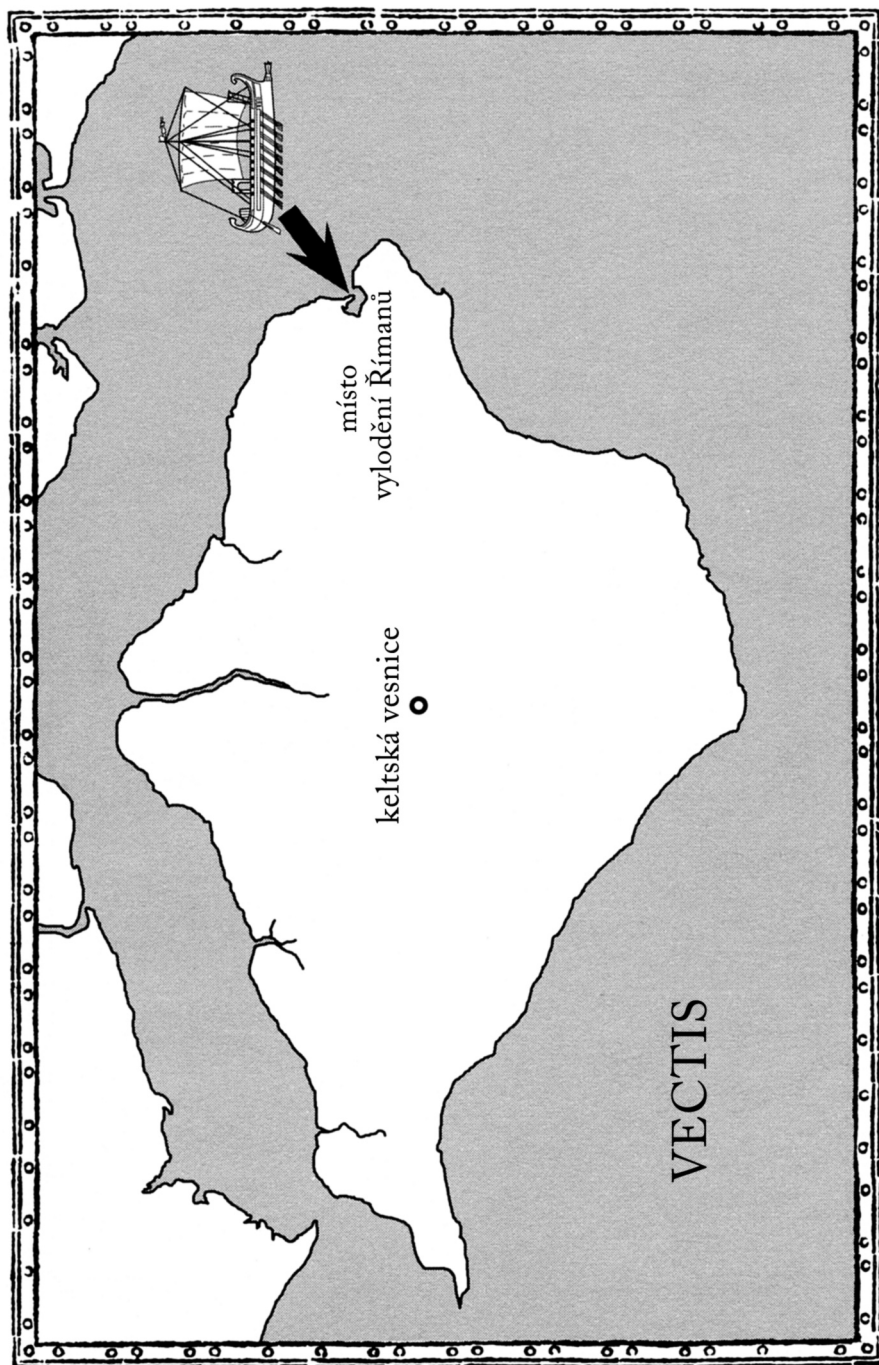
Rutupiae

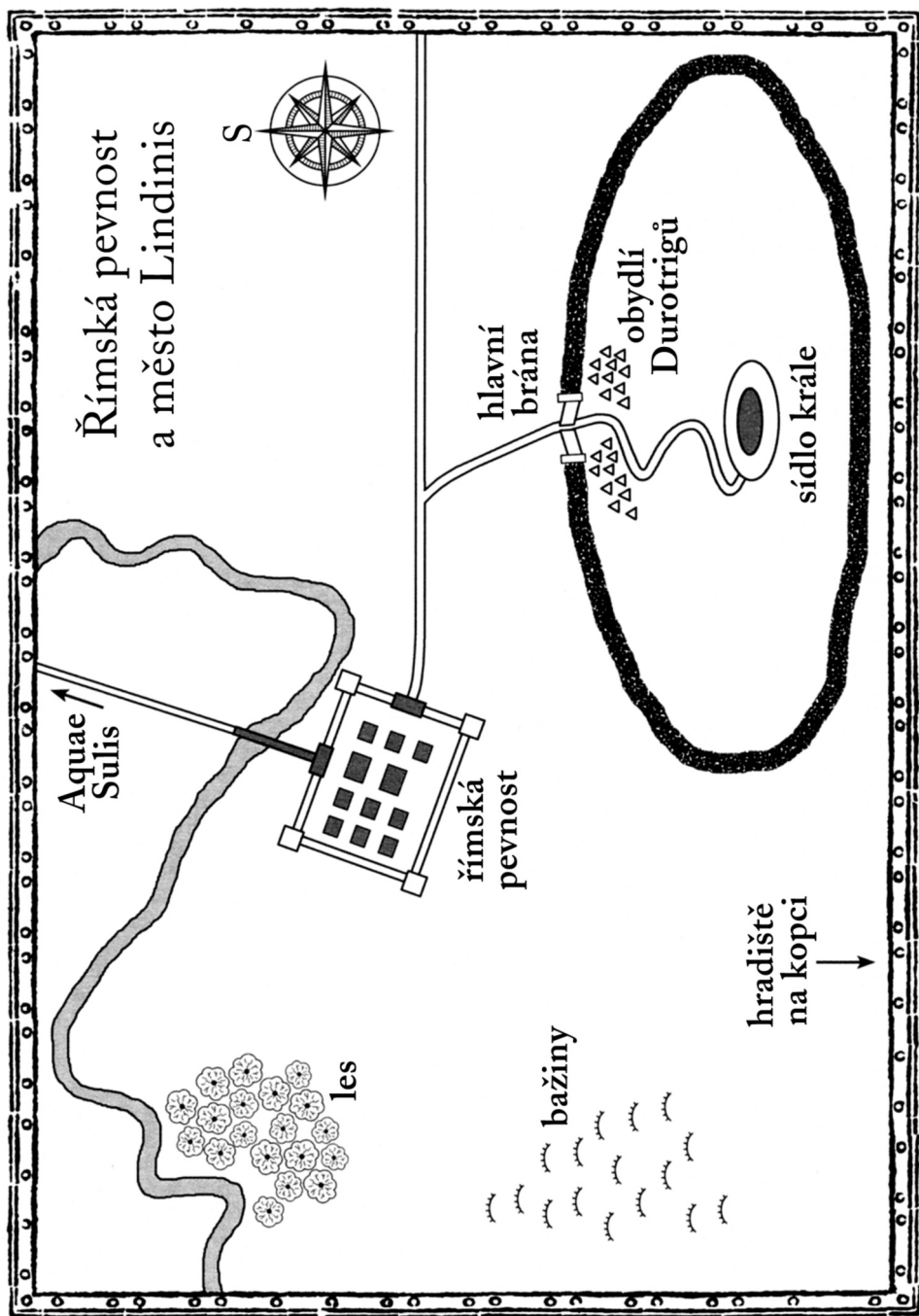
Noviomagus

Lindinis

VECTIS

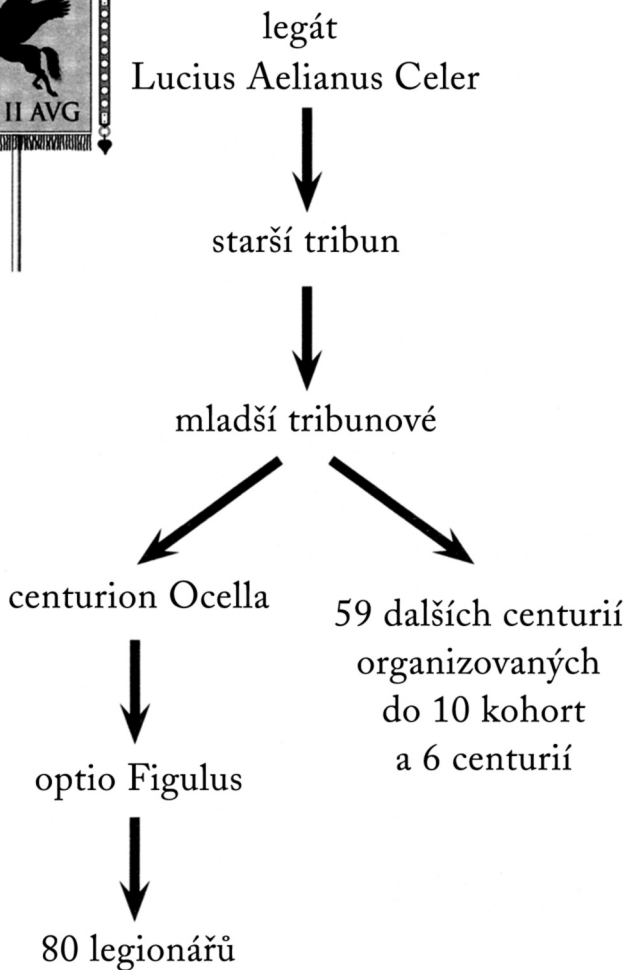

ŘETĚZEC VELENÍ

II. LEGIE AUGUSTY

Seznam postav

Druhá legie

legát Lucius Aelianus Celer
prefekt Quintus Silanus
tribunové Aulus Vitellius a Palinus
centurioni Ocella, Scrofa, Mergus a Minucius

šestá centurie, pátá kohorta

optio Horatius Figulus
legionáři Titus Terentius Rullus, Gaius Arrius Helva, Sextus Porcius
Blaesus, Decimus Artorius Vatia a Pulcher

kohorta Batavů v Lindinidě

prefekt Titus Cosconianus
centurioni Tuditanus, Vespillo a Ambustus

Durotrigové

Trenagagus, *král ve vyhnanství, věrný Římu*
Ancasta, *jeho dcera*
Sediacus, *starší šlechtic*
Bellicanus, *člen vlivného kruhu lidí blízkých králi*
Andocommius, *urputný válečník*
Petrax, *bývalý tělesný strážce druidů*
Calumus, *vůdce sekty druidů Temného měsíce*
Quenatacus, *kmenový náčelník povstalců*

Další

Numerius Scylla, *císařský vyslanec v Británii*

Cethegus, *vysloužilý římský voják*

Cogidubnus, *král kmene Regniů*

Magadubnus, *domorodý zvěd*

Brigotinus, *náčelník keltské vesnice na ostrově Vectis*

Kapitola první

Calleva, zima roku 44 našeho letopočtu

Stanem velitelství se prohnal závan studeného větru, když nový legát Druhé legie u vstupu odhrnul chlopeň a rázně vešel.

„Vztyk!“ zahřměl rozkaz táborového prefekta směrem k důstojníkům, kteří ve stanu seděli. „Legát přichází.“

Ztichli, okamžitě se zvedli ze stoliček a stáli v pozoru, když je legát míjel. S prefektem tábora se Lucius Aelianus Celer pozdravil kývnutím. Po pobytu na chladném nočním vzduchu ho pálily ruce i obličej. Z Říma sem dorazil jen nedávno, aby se ujal velení legie, a silně nevlídné počasí na ostrově ho nemile zaskočilo. Uvědomil si, že s každým dalším dnem stále víc touží po báječném teple rodné Kampánie. Teď ze sebe chlad setřásl a přistoupil ke kožené mapě na dřevěném rámu zavěšené před řadami shromážděných důstojníků. Mladší tribun udělal krok kupředu a legátovi podal krátké dřevěné ukazovátko. Celer se na prefekta tábora letmo podíval a narovnal se.

„Děkuji ti, Quinte Silane.“ Prefekt přikývl. Celer se obrátil k důstojníkům a oslovil je sametovým aristokratickým hlasem. „Pohov, pánové.“

Muži se posadili a zavládlo rozpačité ticho. Dokonce i v bledé tlumené záři olejových lamp Celer viděl, jak hluboké vrásky do jejich tváří vrývá úzkost. Neuplynul ještě ani měsíc od chvíle, kdy Druhá legie pod velením jeho předchůdce Vespasiána porazila Carataca, krále Catuvellaunů a vůdce místních kmenů, které se římským okupantům postavily na odpor. Po dlouhé a krvavé kampani Vespasián nakonec Caratacovo vojsko v kruté taktické bitvě na hlavu porazil, vítězství ho však přišlo draho. Druhá legie utrpěla těžké ztráty a Caratacus ze zajetí uprchl. S nástupem zimy bojová sezona skončila a teď se vojáci několik měsíců nehnou z pevností; kampaň znovu začne až s příchodem jara. Celer si odkašlal.

„Večer je studený, pánové, proto to vezmu zkrátka,“ prohlásil. „Během právě uplynulého měsíce jsme obdrželi četné zprávy o útocích na naše po-

zice na jihu. Hlídky byly přepadány ze zálohy, pevnosti srovnávány se zemí a zásobovací sklady námořnictva pleněny. A nehovoříme zde o nějakém příležitostném napadení v příhodnou chvíli, šlo o celou sérii koordinovaných útoků. Situace je natolik vážná, že řeční obchodníci údajně dokonce odmítají obchodovat mimo tábory našich legií.“ Po této poznámce se posluchači zdvořile potichu zachichotali. Celer se odmlčel, pousmál se a pokračoval. „Vím, někteří z nás doufali, že Caratocova porážka do této zaostalé země přinese mír. Ale po jeho útěku si nepřátelé zjevně znovu dodali odvahy. Durotrigové se rozhodli zintenzivnit svůj odpor, i když naše nadvláda nad nimi je nevyhnutelná. Můj věhlasný předchůdce Vespasián toto území sice dobyl, leč nepodařilo se mu podrobit si ho definitivně – a právě to zde hodlám napravit.“

Celer se otočil k mapě. Široký pás jižní Británie se na ní táhl z východu od námořní základny v Rutupiae podél řeky Tamesis přes Callevu až k hornatému kraji na západě, kde Římané dosud vládli jen podle jména. Celer ukázal na mapu.

„Podle našich zpravodajských zdrojů jsou tyto útoky dílem durotrigských válečníků, kteří vyrážejí z ostrova Vectis.“ Ukazovátko se dotklo ostrova ve tvaru klínu několik mil od jižního pobřeží Británie. „Při Vespasiánově bleskovém tažení přes jejich území loni v létě se značnému počtu nepřátel podařilo z pevností na kopcích uprchnout. A Vespasián se kvůli urychlenému postupu na západ opomenul vrátit a vypořádat s tou chátrou jednou provždy, čímž jim umožnil, aby se stáhli na ostrov Vectis.“

Celer se obrátil čelem k důstojníkům; ukazovátko svíral v ruce tak pevně, až mu zbělely klouby. Pokračoval.

„Ze základny na ostrově dokážou na pevninu útočit znovu a znovu a po každé se na Vectis stáhnou dřív, než se s nimi naše síly stihnou utkat. Pánové, je naprosto nezbytné si toto území konečně definitivně podmanit a učinit přítrž tomu, aby ho Durotrigové využívali jako základnu k útokům na naši zásobovací trasu při pobřeží. Zítra za svítání proto pátá, šestá, sedmá a devátá kohorta vyrazí do námořního přístavu západně od Noviomagu Regnorum. Právě nyní se tucet galér a zásobovacích lodí z flotily Británie přesunuje z města Rutupiae do tohoto přístavu. Jakmile naši muži dorazí k pobřeží, nalodíme se, naložíme zásoby a zamíříme k ostrovu.“

Při představě, že budou muset opět bojovat, třebaže třesuté studené zimní měsíce začnou co nevidět, to mezi důstojníky tiše zašumělo. Několik si jich vyměnilo ostražitě pohledy. V zadních řadách si někteří cosi bručeli pod vousy. Celer zachoval klid. Zvedl ruku a místnost vmžiku ztichla.

„Naštěstí se na nás Fortuna usmívá. V posledních pár týdnech se naši domorodí zvědové po Vectu ve vši tajnosti pohybovali a shromažďovali informace o nepříteli. Hlásili, že Durotrigové nemají obranné opevnění, které by stálo za řeč.“ Celer se zasmál. „Přesněji řečeno pořádnou pevnost tam teprve staví, i když zima už je na spadnutí. Pokud zasáhneme teď, dokážeme ji dobýt dřív, než budou mít šanci opevnění hradiště na kopci dokončit, nepřítel rozdrtíme a vrátíme se do tábora ještě dřív, než uhoří první bouře.“ Své muže přehlížel s arogantním úsměvem. „Výhoda bude na naší straně. Disponujeme početní převahou. Nepřítel nebude mít kam utéct. Navíc předsunutá část našich lodí už podél pobřeží zaujala pozice, takže přívrženci Durotrigů na pevnině nemůžou ostrov dál zásobovat. Pokud se situace nějak zásadně nezmění, Vectis by měl snadno padnout. Samozřejmě, jako obvykle musíme počítat s tím, že jednotlivá hnízda odporu bude třeba zlikvidovat. Ale jakmile se to povede, dělení kořisti může začít.“

Díky zmínce o podílu z válečné kořisti se nálada ve stanu rázem zvedla. Každý důstojník, jak Celer věděl, získá hezký balík z prodeje zajatých domorodců, kteří budou odvezeni do Galie a prodáni do otroctví, nemluvě o jiných pokladech – o krásně zdobených zbraních a klenotech nashromážděných zdejší šlechtou.

„Vylodíme se tady.“ Celer ukázal hůlkou na zářez v obrysu ostrova na jeho východním pobřeží. „Útok z východu nepřítel nebude čekat. Dal jsem rozkaz, aby naši zvědové mezi Durotrigy šířili falešné informace. Domnívají se, že dáme přednost trase ze severu, která se prakticky nabízí.“ Přejel ukazovátkem nahoru, kde hluboko do ostrova zasahoval úzký záliv. „Východní pobřeží tak z větší části zůstane bez ochrany, snad kromě symbolické vojenské přítomnosti.“

Celer přejel pohledem mnoho obličejů, než se zastavil na jednom v první řadě. Muž v kvalitním plášti, který tam seděl, měl bystré modré oči a orlínos. „Tribune Paline.“

„Pane?“ Důstojník vzhledl a překvapeně zamrkal.

„Budeš velet páté kohortě. Tvoji muži se vylodí první a zajistí pláž pro hlavní voj. Myslíš, že to zvládneš?“

Palinus, zjevně poctěný, vypnul hrud'. „Můžeš se na mě spolehnout, pane. Nezklamu tě.“

„Dobře.“ Celer se na něj odměřeně usmál a upřel zrak na ostatní. „Takže dál. Někáké otázky?“

Centurion vzadu zvedl ruku. Tomuto malému, bledému muži s tmavými kudrnatými vlasy na rozdíl od mnoha jeho spolubojovníků chyběly jizvy. Celer si ho chladně změřil.

„Ano, centurione Ocello?“

„Pane,“ začal Ocella obezřetně. „Jaké síle budeme čelit?“

„Podle zvědů je jich nanejvýš několik stovek,“ odpověděl Celer bezstarostně; nehodlal mužům pokazit dobrou náladu. „O důvod víc vyrazit teď, než se stihnou zakopat a nabrat posily. Ovšemže bych byl raději, kdybychom mohli zaútočit ve větším počtu. Ale jak všichni víte, legie má po nedávném konfliktu s Caratacem silný podstav. Řady některých vašich jednotek velmi prořídly, proto je doplní zálohy, které nedávno dorazily z Gesoriaca.“ Legát naklonil hlavu směrem k prefektovi. „Silanus na jejich výcvik dohlížel a ujistil mě, že muži jsou připraveni k boji. Je to tak, Silane?“

„Lepší už to nebude,“ odpověděl prefekt diplomaticky.

„Přesně tak.“ Celer rázně přikývl. Potom tribunovi vrátil ukazovátko a opět se postavil zpříma. „Pánové, dobýt Vectis je životně důležité, jestliže chceme v příští bojové sezoně pokračovat v postupu vpřed. Podle rozkazu generála Plautia se máme zmocnit území, které leží za Durotrigy. Některé z kmenů v tom vzdáleném regionu už sem do Callevy poslaly vyslance a snažně nás prosí o mír.“ Legát se usmál. „Jak se zdá, naše strategie totální války proti Durotrigům jejich sousedům nahnala strach, což je jen dobře, protože císaři mimořádně záleží na tom, aby v této barbarské zemi zavládl klid a nestála nás další peníze.“ Znenadání jeho výraz zpřísněl. „Ovšem vytáhnout dál na západ nemůžeme, dokud budou naše zásobovací trasy vystaveny útokům. Ještě nějaké dotazy?“

Rozhlédl se po stanu. Nikdo ani nešpitl. Celer spokojeně přikývl. „Dobře.“ Potom ukázal na důstojníka, který seděl uprostřed první řady vedle tribuna

Palina. Oči všech se obrátily k tloustnoucímu muži statné konstituce a tmavé pleti, zjevně původem z jihu Itálie.

„Za mé nepřítomnosti bude zbytku Druhé legie velet starší tribun Aulus Vitellius,“ oznámil Celer. „Někteří z vás ho znají z úvodní fáze invaze. Nedávno se k Druhé znovu připojil po krátkém pobytu v Římě. Prefekt Silanus ho o vývoji zdejších poměrů již zevrubně informoval.“

Vitellius se na legáta usmál. „A já se už těším na plnění svých povinností, pane,“ pravil hlubokým hlasem, než se obrátil k důstojníkům a upřel na ně ledový pohled. „Řím má své přednosti, samozřejmě. Ale musím říct, že je dobré být zase zpátky mezi skutečnými druhy ve zbrani.“

Celer se odměřeně usmál. „Jsem si jist, že tribun Vitellius bude v mezidobí výborným velitelem této legie.“

Potom stroze kývl na Silana a zamířil k východu. Důstojníci se zvedli jako na povel a stáli v pozoru, zatímco legát prkenným, dlouhým krokem opouštěl stan. Vitellius a legátovi pobočníci ho okamžitě následovali. Jakmile legát s doprovodem odešli, Silanus důstojníky propustil s připomínkou, že si mají od legátových tajemníků vyzvednout písemné rozkazy, ještě než se vrátí k jednotkám, aby svým mužům předali pokyny.

Důstojníci po jednom vycházeli ze stanu do ledového večera. Podzim sice ještě neskončil, ale počasí se zhoršilo a důrazně jim připomínalo, jak dlouhé a náročné měsíce je čekají. Sotva se důstojníci rozprchli každý ke svým ubikacím, centurion Ocella si rozčileně odfrkl.

„Nádhera, zatraceně,“ prohodil směrem ke svému optionovi. „Prostě nádhera!“

„Co se děje, pane?“

Ocella se zastavil a nevraživě si změřil podřízeného, kterého mu nedávno přidělili. Očividně silák se širokými rameny, pevnými, vypracovanými svaly a narudlou jizvou nad pravým okem. Nezkrotné vlasy a zavalitě tváře svědčí o tom, že to nejspíš bude zdatný voják, i když takových jsou tucty, přemítal Ocella. Ale jako optio je mizerný. Vlastně spíš beznadějný, pokud jde o každodenní papírování a administrativní povinnosti, které mladší důstojník musí plnit. Kdo ho na tu pozici povýšil, zjevně buď byl v zoufalé situaci, usoudil Ocella, anebo jednoduše zešlel. A jemu ten hřmotný Gal teď visí na krku. Když jeho poslední optio zemřel poté, co se mu zanítilo zranění

na noze, které utrpěl v bitvě s Caratacovým vojskem, legát sáhl k neobvyklému kroku: optiona mu přidělil, takže centuriona připravil o obvyklou možnost, aby si z řadových vojáků vlastního kandidáta vybral sám. Ten fakt jen posílil opovržení, které Ocella k muži před sebou cítil.

„Ksakru, Figule, co asi?“ utrl se na něj povýšeně, zatímco se snažil vzdorovat chladnému větru. „Co nás asi tak čeká? Hrozné počasí, navíc nám nezbyde než se vydat na moře, dostat se tam na lodích. Je to docela riskantní. A kvůli čemu vlastně? Abychom si to vyřídili se zbytky ubožáků na nějakém zapadlém ostrově.“ Šeptem zaklel a podíval se stranou. „Čtrnáctá a Devátá se na západě a na severu na rozdíl od nás dostanou do pořádné akce.“ Zase po svém zástupci střelil pohledem. „A válečné kořisti tam taky bude víc, o to se vsadím.“

Horatius Figulus našpulil rty. V centurionových očích zcela jasně zahlédl záblesk obav a důstojníkův hlas se i přes ta silná slova znatelně třásl. Figulus sloužil v římském vojsku dost dlouho, aby poznal, jaký Ocella je: patří k těm důstojníkům, kteří dávají přednost kontrolám výstroje, nočním pitkám, hazardním hrám a chození za děvčkami před patřičnými výkony na bitevním poli. Ale jak to u takových velitelů často bývá, Figulus dobře věděl, že Ocella se potřebuje za každou cenu před spolubojovníky předvést.

Figulus pokrčil rameny. „Myslím, že nás čekají větší starosti než o to, kolik bude kořisti, pane.“

„Vážně?“ Ocella zvedl obočí. „Na co narážíš?“

Figulus se poškrábal ve vousech. „Durotrigové jsou nejjudatnější bojovníci v celé Británii, pane. Jestli je jich na Vectu hodně, bez tuhého boje se nevzdají. Ať ta pevnost na tom kopci už stojí, nebo ještě ne.“

„A jak se z tebe stal expert přes Durotrigy, hm?“ Než Figulus stihl odpovědět, Ocella si přejel prsty po bradě a dodal: „Ale vždyť ty jsi coby poloviční Gal s těmi divochy prakticky příbuzný!“

Figulus se po té urážce trochu naježil, hněv však raději spolkl. Ačkoli jeho otec odsloužil v pomocné kohortě dostatečný počet let na to, aby získal římské občanství, Figulus byl na své galské kořeny vskrytu hrdý. Dětství prožil v rodné Galii ve městě Lutetia jako vnuk šlechtice z kmene Aeduů, než v osmnácti letech vstoupil do Druhé legie. Když ho v legii kdokoli obvinil z konfliktu zájmů, Figulus hned opáčil, že se pokládá za většího římského

vlastence, než jakým je většina Římanů. Ale třebaže o jeho oddanosti spolu-
bojovníkům nikdo nikdy nepochyboval, Gal věděl, že pravda je poněkud
složitější. Galský původ má hluboko v krvi a vzpomínku na své kořeny zá-
měrně udržuje naživu tím, že se naučil domorodý jazyk, který se galštině
podobá. Během několika posledních týdnů strávených v Callevě pokročil
natolik, že se místním dialektem dokáže plynně vyjadřovat. Někteří řadoví
vojáci si z něj kvůli galským předkům vlídně utahují nebo ho popichují;
Ocella dává přednost chabě zakrývanému rýpání. Figulus se však nehodlá
nechat nachytat a zásadně odpovídá zdvořile.

„Nejenom to, pane. Bojoval jsem s nimi. Loni v létě. Pod Vespasiánovým
velením. Vyháněli jsme je z pevností, z jedné za druhou. Vzдорovali urputně,
to ti můžu říct. Dokonce i ženy a děti. Radši zemřeli, než aby se vzdali.“

„Opravdu? Slyšels, co legát na poradě řekl. Pevnost na kopci není dosta-
věná, jsou odříznuti od zásobování a útok z východu nebudou očekávat. Kde
by se to mohlo zvrtnout?“

Figulus ponechal dotaz bez odpovědi a zadíval se po svahu k ochrannému
valu, který dřevěné stavby pevnosti obklopoval. Za náspem se do značné
dálky vlnilo moře doškových callevských střech. Po nedávném tažení se
Druhá legie do zdejší pevnosti vrátila a římský vliv už byl ve městě znát.
Nové ulice tu vytyčili podle římského šachovnicového vzoru a otevřela se
celá řada hospod i nevěstinců. Někteří z místních aristokratů se dokonce
začali oblékat jako Římané. Figulovi připadalo, že změny v této části pro-
vincie nabraly pozoruhodné tempo.

Přesto cítil v hrudi napětí. Znovu se podíval na Ocellu. „Kéž bych s tebou
mohl souhlasit, pane. Ale jedno mi věř. Dobýt Vectis bude podstatně obtíž-
nější, než očekáváš...“

Kapitola druhá

Ostrov Vectis, o pět dnů později

Vlhký vzduch prořízl výkřik z plných plic; Figula šíp těsně minul, zasáhl však vojáka hned vedle něj a probodl mu hrdlo. Muž sebou škubl, náraz mu zvrátil hlavu prudce dozadu, z jeho úst se vyvalil gejzír krve a tělo spadlo do vody, která se hlučně rozstříkla.

„Na pláži do formace!“ řval na své muže Ocella, který se na břeh dostal před Figulem. „Doprdele, všichni do formace!“

Sotva vojáci seskákali z galér do ledové vody, z křídových útesů na obou koncích úzké pláže na ně zaútočili lučištníci. Na legionáře se snášel hustý déšť střel a smrtelně nebezpečný svistot šípů nebral konce. Některé muže připravily o život, sotva se dotkli vody, a jejich těla teď klesala pod hladinu; nad ni už vyčnívaly jen dílky šípů, které jim trčely z krku a trupu. Jiní se drželi za poraněná místa a po úzké písčiné usilovně kulhali ke břehu. Mělká voda kolem nich rudla krví.

Figulus se brodil mezi mrtvými a umírajícími, hrdlo sevřené hněvem. Vyloďení se zatím vyvíjelo katastrofálně. Když z námořní základny v Noviomagu za svítání vyplulo dvanáct galér a zamířilo k východnímu pobřeží ostrova Vectis, paluby se pod množstvím vojáků málem prohýbaly. První čtyři lodě ale kus od břehu najely na písčinu, takže muži museli z paluby seskočit a brodit se ledovou vodou, která jim sahala takřka po krk. Ostatní lodě zůstaly dál od pobřeží a velitelé triér vydali rozkaz, aby veslice první plavidla obepluly, čímž se příjezd posil zdržel ještě víc. Figulus se ohlédl. Mužům natěsnaným na palubách lodí nezbylo než přihlížet, jak se jejich spolubojovníci ohrožovaní hustou palbou všemožně snaží prodrat na břeh.

Podíval se kupředu. Kdo ze šesté centurie první nápor přežil, mířil ke břehu za Ocellou. Muže tížila zbroj, krátké meče a štíty; na přilby jim rytmicky bubnoval prudký déšť. Váhu, kterou vojáci museli nést, ještě zvětšovaly vlněné tuniky nasáklé vodou. Figulus se už brodil po mělčině, když robustní nohou

zavadil o něco studeného. Letmo se podíval dolů. Pod hladinou se rýsovaly končetiny bledého těla; z hrudi trčelo hned několik šípů, z očí otevřených dokořán život dávno vyprchal, jen v obličejích zůstal výraz tichého utrpení. Figulus mrtvého vojáka odsunul štítem a mezi šípy, kterým uhýbal tu doprava, tu doleva, se hnál na břeh, až podrážky pobité cvoky na mokřím písku čvachtaly.

Na pláži se před ním otevřela hrůzná scéna. Kam se podíval, všude se na zemi svíjeli vojáci a příboj na mokřím písek vyplavoval potůčky krve. Na těžce raněné, kteří se po pláži plazili výš, za spolubojovníky, útočily další šípy. V husté palbě z útesů nedokázali muži z první vlny zaujmout formaci a účinně chránit ty, kteří lodě opustili po nich, takže druhou vlnu mohli lučističníci shora ze skal po libosti ostřelovat. Na pláži ve tvaru půlměsíce zaujala pozici jen hrstka vojáků. Figulus slyšel, jak písek kolem něj syčí pod dopadajícími šípy, a cítil, že v něm sílí vztek. Té britské chátře se zase jednou povedlo římskému nepříteli přivodit strašlivé ztráty.

„Sem! Sem!“ křičel Ocella na Figula, když prořídla řada vojáků centurie zvedla štíty nad hlavu, aby je chránily před hustou střelbou shora. „Ještě dneska, optione Figule!“

Optio se rozběhl. Vtom vzduch ožil zuřivým svistotem, jako by se zvedl vítr: k temnému nebi se obloukem vzneslo celé mračno šípů. Když zasáhly opozdilce, kteří k řadě mužů z páté kohorty nedorazili včas, všichni ve stejnou chvíli zařvali bolestí. Šíp se zapíchl do paže i muži před Figulem. Legionář upustil štít, klesl na kolena a prstem přejel ostrý hrot, který mu vyčníval z paže. Gal mu nad hlavu zvedl svůj štít. Cosi zařinčelo: na kovovou puklici uprostřed narazil šíp. Pak ale Figulus zakopl o natažené nohy jednoho z mrtvých, ztratil rovnováhu, upadl a hlavou přistál v lesklé louži krve u dalšího zraněného vojáka, až to šplouchlo. Optio zamrkal, aby slané kapičky dostal z očí, hbitě se zvedl a hnál se dál. Ohlédl se přes rameno právě ve chvíli, kdy se jen pár kroků za ním do písku zabodl celý trs šípů.

V příštím okamžiku už Figulus stál vedle centuriona a chytal dech. Ocella ho zpražil pohledem.

„Co tě hergot zdrželo?“ utrl se na něj.

„Promiň, pane,“ zavrčel Figulus. „Upadl mi talisman.“ Když viděl centurionův nechápavý výraz, rozevřel levou pěst. Na dlani se ukázal stříbrný medailonek s obrázkem Fortuny. „V tom příboji jsem ho málem ztratil.“

Ocella na chvílku oněměl. „A kvůli tomu ses málem nechal zabít?“ Znechuceně zakroutil hlavou. „Pitomí Galové... Zapomeň na to. Hele, není čas. Jsme v průseru. Lučištníci nás mají v hrsti a v kohortě vládne totální zmatek. Většina našich lodí dál trčí na moři. Přistát se povedlo jenom páté s jedním oddílem jízdy a od válečných lodí se nedá čekat žádná podpora, dokud se nedostanou kolem té prokleté písčiny.“

Figulus se podíval na moře, kam Ocella bradou ukazoval. Nad galérami uvázlými v písku se rýsovala hradba tmavých mraků. Za plavidly si rozbouřené vlny pohrávaly s několika dalšími válečnými loděmi. Mezi nimi rozeznal pětiveslici, legátovu pentéru; na jejím stožáru se třepetala dlouhá purpurová standarta. Obrátil se k centurionovi a neklidně si odkašlal. „Jen bohové vědí, kdy se na břeh dostane Celer a naši zbývající kluci.“

„Symbolický odpor,“ zamumlal Ocella polohlasem. „Ten nám přece legát slíbil. A podívej se kolem sebe. Sakra, co je na tom symbolickýho?“ Ukázal na lučištníky na útesu.

Figulus přeletěl pohledem pláž a rukojeť štítu sevřel větší silou.

„Kde je tribun Palinus?“ vyštěkl Ocella. „Ten tady má velet!“

„Tamhle, pane!“ zvolal voják napravo od Figula. „Palinus to s jízdou vzali tamtudy nahoru.“ Ukázal na místo, kde mírně skloněná pláž přecházela v prudký svah pokrytý oblázky, za nímž se už zvedala skalní stěna; nevysoká, zato srázná. Voda do ní vyhloubila hned několik úžlabin nyní zarostlých stromy, kudy jedině se dalo z pláže uniknout. Dole u moře tomu na obou jejích koncích bránily příkré útesy.

Ocella pohrdavě zasupěl. „To je typický! Sakra, Palinus zas machruje jako vždycky. Ten idiot si myslí, že je nový Caesar.“

Vtom to všude kolem znovu začalo dunět a řinčet – jen s tím rozdílem, že místo mračna šípů teď přiletěla záplava oštěpů. Do vzduchu se vznesl pronikavý výkřik, když oštěp jednomu z legionářů prorazil kroužkovou zbroj a zaryl se mu do masa. Další voják ve vnější řadě formace sténal krutou bolestí. Oštěp okraj štítu těsně minul a zabodl se mu do boty. Písek okamžitě zbarvila krev. Voják pustil štít a sáhl na nohu, aby ránu sevřel. Pár šípů jen neškodně zarachotilo opodál na oblázcích, ale jeden se mu zabodl do krku; muž zalapal po dechu, zařval a před Figulem se sesul k zemi.

„Kryjte se! ŘEKL JSEM, KRYJTE SE!“ křičel Ocella na své muže.

Seděli v dřepu pod štíty; zasypávaly je stále další oštěpy a šípy, rachotily jim nad hlavou a od krajů štítů se odrážely, jako když do tašek na střeše buší obrovské kroupy. Pak Figulus uslyšel jiný, bzučivý zvuk; k palbě se přidali prakovníci a jejich střely začaly na římské štíty dopadat s ohlušujícím řinkotem. Čas od času něčí výkřik prozradil, že některý oštěp štít prorazil a našel svou oběť anebo že kámen někomu roztránil kost. Ale štíty legionářům poskytovaly vcelku spolehlivou ochranu i v zuřivé palbě. Vtom Figulus ucítil v rameni trhnutí a uslyšel, jak cosi ostře křuplo. Hrot keltského oštěpu mu dřevo štítu rozštípl jen pár palců od obličeje. Figulus zařal zuby. Předloktí a bicepsy ho už bolely od námahy, s jakou stále držel štít nad hlavou. Teď se navzdory chladnému počasí koupal ve vlastním potu, protože fyzický a duševní stres z bitvy si začínal vybírat svou daň.

„Držte pozice!“ zařval Ocella. „Tohle nemůžou vydržet věčně!“

Hned nato ostřelování znenadání ustalo a na celou pláž padlo ticho. Jen moře šplouchalo dál, jak vlny neúnavně narážely na břeh, a ranění sténali. Figulus přes kovový okraj štítu opatrně vyhlédl k severu, k hraně útesu, a napjatě sledoval, jak se lučištníci stahují z horizontu a mizí z dohledu.

„Možná je Palinus zahnal,“ odhadoval Ocella. „Ten slávychtivý hlupák. Shrábne všechny zásluhy jako obvykle.“

Figulus s heknutím vyškubl oštěp ze štítu. „Škoda. A já už se těšil, že jim dáme co proto.“

„Třeba je všechno jinak,“ zamumlal legionář vedle něj ponuře.

Figulus zaletěl pohledem k muži, který promluvil. Přes obličej se mu táhla nápadná jizva a tváře měl po letech nemírného pití brunátné. Právě on se Galovi představil mezi prvními, když Figula před několika týdny do šesté centurie převeleli. Titus Terentius Rullus patřil k jejím veteránům.

„Cože?“ vyštěkl Ocella. „Co tím myslíš?“

Rullus ukázal na nejširší z úžlabin v útesu. Centurion i jeho zástupce se ihned zahleděli tím směrem. Figulus zahlédl, že mezi stromy na hřebeni strže se něco pohybuje směrem k pláži. Když se nejasný obrys ze šera náhle vynořil a rychle se blížil, Gal poznal, že k nim tryskem pádí krásný bílý kůň. Z toho, co zpozoroval pak, ho zamrazilo a hrdlo mu sevřel strach.

„Do hajzlu!“ zaklel. „Pane, to je kůň tribuna Palina!“

Kůň už byl blízko, a když se dole na rovině postavil na zadní, Figulus i ostatní viděli, že mu ze slabin crčí krev.

„Tak se mi zdá, že ti parchanti Palina odrovnali,“ poznamenal Rullus potichu.

Odněkud zpoza stromů nahoře na útesu k nim doletěl děsivý bojový pokřik. Současně s ním se na hřebeni u nejširší průrvy objevila dlouhá řada svalnatých postav, zcela zřetelně pomalovaných modrou barvou. Všichni bojovníci hrozivě mávali dlouhými meči a rytmicky jimi bušili do kulatých štítů: vyzývali Římany k boji. Někteří Durotrigové se pustili do zpěvu, kterým se obraceli k bohům, aby jim pomohli zapřísáhlého nepřítele rozdrtit. Jeden z mužů prudce zvedl kopí k obloze. Figulus ucítil, že se mu zvedá žaludek, jakmile si uvědomil, co je na jeho hrotu: useknutá tribunova hlava. Potom zaječely keltské válečné rohy a válečníky volaly do boje. Z vřeštivých tónů Figulovi a jeho spolubojovníkům běhal po těle mráz.

„Durotrigové,“ řekl Rullus. „A jak to vypadá, jsou jich tady stovky. Museli Palina a jeho chlapy zahnat do úzkých, když vyjeli na útes. Chudáci.“ Obrátil se ke Galovi. „Pane, to tvoje přání se ti asi přece jen splní.“

Figulus sevřel silnými prsty rukojeť krátkého meče, na řadu Britů nahoře na útesu se zazubil a zavolal na své muže: „Jestli na to ti hajzlové chtějí jít tvrdě, tak tady u nás jsou na správný adrese!“

Kapitola třetí

Vtom divoký válečný pokřik Durotrigů ustal jako na povel. Za chvílku už se válečníci řítili po svahu dolů jako lavina směrem ke kohortě, která se shromáždila na pláži, v úžlabině přeskakovali trsy dlouhé tuhé trávy, až jim vlasy bílé vápnem za širokými zády poletovaly. Ocella v sobě zadusil strach a obrátil se k centurii.

„Dobrá, chlapci! Rozvinout formaci! Do řady! TEĎ!“

Pevný obranný útvar se okamžitě rozpadl, legionáři jediným plynulým pohybem spustili štíty před sebe a Ocella se pohnul, aby zaujal pozici v přední linii. Mnoho vojáků o oštěpy přišlo ve vodě, když se snažili dostat na břeh, a všechny, kteří je ještě měli, Figulus svolal dozadu, aby je mohli házet přes hlavy spolubojovníků. Když potom Ocella rozkázal první řadě vytasit zbraně, na pláži se rozlehl řezavý kovový zvuk, jak meče vytahovali z pochev. Stejně rozkazy vydávali centurioni od nich napravo i nalevo; muži páté kohorty se chystali čelit válečníkům, kteří se k nim hnali.

„Oštěpy... připravit!“ zařval Figulus.

Muži v zadních řadách centurie zvedli oštěpy na ramena a pevně je drželi v horizontální poloze.

Temná masa Durotrigů mezitím dospěla k patě útesu a válečníci už zdolávali pruh s oblázky. Jejich linie se roztáhla téměř přes celou pláž a ze vzdálenosti necelých sto kroků Figulus viděl, že někteří si přes tuniku přetáhli kroužkovou vestu. Zpod přileb jim trčely rozcuchané vousy a jejich štíty zdobily namalované spirálovité obrazce. Většina nepřátel byla do pasu nahá a několik jich na sobě nemělo vůbec nic na znamení toho, jak hluboce římským nepřítelem pohrdají. Několik bojovníků si neslo válečná kopí, i když většina hrozivě máchala oblíbenou zbraní Keltů, dlouhým mečem.

Úsek oblázkové pláže Durotrigové zdolali prakticky všichni pohromadě, jen několik jich spolubojovníky předběhlo. Figulus sledoval, jak se vzdále-

nost mezi Římany a nepřítelem rychle zmenšuje, a odhadoval tu pravou chvíli, kdy má dát mužům povel, aby oštěpy vrhli na útočící Brity. Načasovat to musel dokonale. Kdyby se unáhlil, oštěpy by dopadly na zem před zamýšleným cílem. Pokud by ovšem čekal příliš dlouho, Durotrigové by první řadu Římanů napadli dřív, než by je železné hroty oštěpů stihly zasáhnout. Válečníci už byli tak blízko, že Figulus viděl divoký pohled v jejich očích a ústa otevřená při válečném pokřiku.

„Vypustit oštěpy!“ zahřměl Ocellův hlas.

Muži ze zadních řad je na Durotrigy okamžitě vrhli. Oštěpy na šedivé obloze opsaly oblouk, aby se za pár vteřin snesly na útočníky jen několik kroků od centurie. Měly dlouhá ratiště ze železa a prosté keltské kulaté štíty dokázaly prorazit. Britové v první řadě se skáceli, jako by uklouzli na ledě. Někteří padli na zem okamžitě, jiní klopýtali dál a rukama pevně svírali ratiště, které jim vyčnívalo z horní poloviny těla, než je šílený útok rozzuřených bojovníků z řad za nimi smetl stranou. Jeden z nahých Britů zařval, když se mu hozený oštěp zabodl do slabin a po nohách mu tekly proudy krve.

Ale i když zranění Durotrigové odpadli, ostatní se přes ně valili dál. Ocella zvedl paži s mečem a ukázal jim na hordu nepřátel. „Vpřed!“ zvolal.

Šestá centurie postupovala kupředu tak, že celá kohorta stále zůstávala v jedné linii, neboť každý centurion se pevně držel taktiky, která se Římu skvěle osvědčila v bezpočtu bitev s nepřátelskými barbary. Ocel řinčela o ocel, jak se protivníci nyní do sebe divoce pustili. Legionáři si trup kryli štítem a krátkým mečem ohrožovali krk nepřítele přesně tak, jak to donekonečna trénovali v nekrvavých bitvách na cvičištích. Bili se bok po boku těsně vedle sebe tak, aby jejich štíty tvořily pevnou zeď, a na barbarské válečníky útočili výpady cílenými přesně tam, kde je tělo nejzranitelnější: na hrdlo a horní polovinu hrudi. Durotrigové se naproti tomu snažili mávat dlouhými meči, čímž se ovšem vystavovali nebezpečí, že je Římané na některém z nekrvavých míst zasáhnou.

Figulus volal na muže druhé řady, ať si připraví meče; zatím na svou příležitost čekali. Ta nadejde, jakmile některý voják před nimi padne a mezeru ve zdi štítů bude třeba co nejdříve zaplnit. Muži odpadávali s alarmující rychlostí. Lékařovi pomocníci běhali podél bitevní linie a vážně zraněné tahali po pláži dál, do bezpečné vzdálenosti. Beznadějné případy dávali stra-

nou a nechávali je zmítat se na písku v bolestech, dokud nevykrváceli, protože snaha zarazit proud krve vlastníma rukama byla marná.

Legionáři sice nepříteli přiměli k ústupu, ale pak někdo varovně vykřikl – a z útesu nad pravým křídlem zasypala linie římských legionářů nová vlna střel. Jeden z mužů Figulovy centurie zaúpěl bolestí a šel k zemi. Šíp mu propíchl stehno.

„Zadní řado! Štítý nahoru!“ zařval Figulus a muži na obou stranách je okamžitě zvedli, aby nad nimi vytvořily pevnou stěnu. Chránily tak nejen je samé, ale do jisté míry i muže v první linii. Některé z nepřátelských střel zasáhly jejich vlastní válečníky, kteří křičeli, protože jim způsobily ošklivé rány, nicméně proti zdi římských štítů se vrhali stále další útočníci. Figulus přes rameno muže před sebou viděl, jak jeden z Durotrigů mává mečem, aby se skrz ni probil. Ale ještě než mohl legionáře ohrozit, srazil ho jeden z jejich vlastních oštěpů. Ocella, který se vrátil z přední linie a horečně posílal muže dopředu zaplňovat mezery, se zděšeně obrátil k Figulovi.

„Proč nás ksakru pořád ostřelují? To jim nedochází, že trefují taky své lidi?“

Figulus zdeptaně zasyčel. Durotrigové Římany dál kosili šípy a oštěpy i za cenu ohrožení vlastních mužů. V první řadě se objevovalo stále více mezer a linie se začínala rozpadat. Kvůli výrazné početní přesile se nepřátelským válečníkům brzy povede Římany zatlačit zpátky. Figulus obrátil Ocellovu pozornost ke Keltům na útesu.

„Kosí nás, pane. Musíme z pláže.“

Ocella zakroutil hlavou. Po zrudlém obličejí mu tekla pot. „Máme jasné rozkazy. Držíme linii tady, dokud ostatní kohorty nepřistanou a nepomůžou nám.“

„Jestli něco neuděláme, nebude co držet.“

„Odsud se neheme!“ trval na svém Ocella. „Ne!“ Udělal krok ke svému zástupci a tišším hlasem dodal: „Ještě jednou zpochybníš mou autoritu, a pozvu tě před soud.“

Figulus se dopálil. Šesté centurii hrozí vážné nebezpečí, ale velícímu důstojníkovi, kterým v zuřící bitvě zmítá nerozhodnost a strach, leží na srdci hlavně to, jak kvůli domnělé urážce potrestat podřízeného. Ocella se ušklíbl a od Figula se odvrátil. Vtom ho ocelová střela jednoho z prakovníků trefila ze strany do přilby. Zavrával, slabě zasténal, oči se mu obrátily v sloup

a zhroutil se na písek. Figulus se na důstojníka v bezvědomí podíval. Po obličejí mu tekla jasně červená krev. Zdravotník si k centurionovi klekl, rychle ho prohlédl a pak se obrátil k Figulovi.

„Je bez sebe.“

Figulus moment váhal; jako první promluvil Rullus. „Vypadá to, že teď velíš ty, pane.“

„Tak dobře.“ Figulus přikývl, pevněji sevřel rukojeť štítu, chystal se zaujmout místo v přední řadě a pustit se do boje s Durotrigy.

„Musíme ty lučištníky nějak zastavit.“ Rullus ukázal na muže zasažené šípy, kteří leželi za ním na oblázcích. „Zatraceně, pak budeme mít aspoň nějakou šanci.“

Figulus váhal a usilovně mrkal, aby z očí dostal krev a pot. „Ale jak?“

Veterán ukázal na rozbahněnou úžlabinu v útesu nad pláží. „Jestli se nám povede tamtudy se dostat nahoru, můžeme těm parchantům uštědřit takovou lekci, že na ni hned tak nezapomenou.“

Galův zachmuřený obličej se rozjasnil vděčností. „Správně. Rulle, převezi mě tady.“ Potom oslovil třicítku mužů, kteří zatím zůstávali v druhé řadě, a mečem mávl směrem k útesu. „Zadní tři družstva! Za mnou!“

Figulovi v uších tepala krev, když legionáře vedl kolem pravého křídla centurie a dál po pláži k útesu. Několik Durotrigů manévr Římanů v jejich blízkosti zpozorovalo, proto se od spolubojovníků odpoutali a ve snaze odříznout vojáky od ostatních se k nim hnali s dlouhými meči. Tomu, který zaútočil na Figula, Gal vrazil štít do obličejí tak, že mu železný hrot puklice přistál na obličejí, až to zadunělo. Když Římané postupovali po oblázkové pláži dál a drápali se vzhůru úžlabinou, Gala z námahy rozbolela lýtka a v plicích ho páliło.

Sotva zdolal příkrý svah, nahoře zamířil k hloučku Britů rozestavených při okraji útesu. Veškerou pozornost věnovali boji dole na pláži; Římany zasypávali šípy, oštěpy, střelami z praků, a dokonce po nich házeli i malé balvany. Figulus cítil, jak v něm těsně před útokem na nic netušící barbary stoupá vzrušení.

„Držte se u mě!“ nařídil mužům. „A až začne boj, tvrdě do nich!“

Legionáři ještě běželi při okraji útesu, když se jeden z Britů rozhlédl a spatřil je. Oči se mu v panice rozšířily a obrátil se k spolubojovníkům, aby

je před rychle se blížícími vojáky varoval. Britové se okamžitě otočili k hraně útesu zády. Několika z nich se podařilo hodit oštěp pod nízkým úhlem, ale Figulus se svými muži už byl u nich. Voják po optionově pravé ruce zalapal po dechu; oštěp mu roztránil koleno. Římané začali na keltské bojovníky okamžitě útočit. Britové se hbitě chopili ručních zbraní, nesourodé směsice seker a nožů, které proti širokým štítům a zbroji legionářů neměly šanci. Krok za krokem Figulus a jeho muži nutili nepřítele ustupovat k útesu.

Figulus vyhlédl přes horní okraj štítu, cosi se tam však zablesklo: k jeho hrdlu se rychle blížil oštěp, který se do něj jeden z Britů pokoušel vrazit. Optio i poškozeným štítem útok obratně odrazil. Válečník zuřivě zavrčel, když zbraň po zakřivené hraně štítu sklouzla, odchýlila se od cíle a navíc otevřela prostor k útoku na jeho trup. Figulus šanci vděčně přijal a bodl muže do prsou. Ostří s ošklivým lupnutím projelo měkkým masem a žádná tvrdá kost ho nezadržela. Brit se zachvěl, upustil zbraň, a když optio meč z těla vyškubl, muž mu padl k nohám.

Durotrigové, kteří první útok přežili, se nyní ocitli v pasti mezi Římany a kolmým srázem skalní stěny. Figulus pobízel své muže, aby dál nutili nepřítele couvat. Vtom nalevo uviděl, že nahý Brit svírá oběma rukama horní okraj štítu jednoho z legionářů a snaží se mu ho vytrhnout. Figulus se k němu obrátil. Hrot jeho meče sjel muži po čelisti, jen to křuplo, a zarazil se mu do krku dřív, než Kelt stihl vyděšeného legionáře zranit.

Hrstce Římanů stačilo ještě jednou postoupit vpřed, a poslední Durotrigy čekala smrt při dopadu na kameny dole. Někteří se pokoušeli zachytit spolubojovníků, ale jen je stáhli s sebou. Jeden z nich ztratil rovnováhu, pevně sevřel ruce kolem kolena kteréhosi z legionářů a do hlubiny strhl i zoufalého Římana. Několika Britům se přece jen podařilo z okraje útesu uniknout, ale Římané, kteří prahli po pomstě za smrt druhů zabitých záplavou střel z útesu, se na ně rychle vrhli. Dnes žádné zajatce brát nebudou.

Sotva nahoře na útesu meč skosil posledního z nepřátel, Figulus se rozhlédl. Zhluboka dýchal a přitom sledoval, jak se bitva zatím vyvíjí. Dole na skalách ležely desítky zkroucených těl mužů, které zabil pád na kamení. Když přelétl pohledem oblázkovou pláž, viděl, že muži páté kohorty tlačí nepřítele před sebou, a s úlevou sledoval, jak se Britové v zadních řadách otáčejí, aby z oblázků potřísněných krví uprchli. Bude otázkou několika

chvil, než se na nekoordinovaný ústup dají všichni, než se i posledních pár válečníků obrátí k zabítým druhům zády a pokusí se spasit útekem.

O něco dál, na hladině malého zálivu se jedné z válečných lodí s nákladem katapultů konečně podařilo obeplout galéry uvízlé na písčině. Triéra mířila ke břehu, vesla se vytrvale zvedala a opírala o vodu. Muži na její palubě chystali katapulty ke střelbě na ustupujícího nepřítele. Figulus z dálky slyšel, jak tam velitelé křičí rozkazy, a pak se k němu doneslo přes vodu několik ostrých třesknutí, jako by někdo šlehl bičem. Z katapultů vyletěly kamenné koule, nad hlavami mužů kohorty opsaly oblouk a mezi Durotrigy na útěku způsobily pohromu. Hrubě tvarované kameny jim tříštily lebky a páteře jako pěsti obrů. Další nepřátele skosila poslední salva střel s železnými hroty, které z paluby téže válečné lodi vystřelily balisty. Kdo z Durotrigů přežil, vyděšeně se ohlížel, dokud se mu nepodařilo uniknout z pláže i z dohledu. Za nimi zůstala hotová jatka. Několik legionářů se sice pokusilo Brity pronásledovat, ale kvůli těžké zbroji toho rychle nechali a opření o štíty chytali dech.

Figulus vedl své muže zpátky při okraji útesu, aby nepříteli odřízli cestu, pokud by prchal směrem k nim, ale na jeho lidi už žádná práce nezbyla. Bitva skončila. Když se zbytek páté kohorty vynořil z úžlabiny, vojáci se vrhli na válečníky, kteří utrpěli příliš vážná zranění, než aby dokázali utéct. Římané rozhodně nebyli v rozpoležení, kdy by byli ochotni se nad poraženým nepřítelem smilovat, a tak raněné Durotrigy zabíjeli, kdekoli je našli. Figulus viděl, jak několik legionářů obstoupilo bojovníka, který byl ještě na kolenou. Muži se dobře bavili, když do něj jeden po druhém vráželi meč. Válečník se dál vzdorně držel zpřímá, přestože se dusil vlastní krví. Figulus odolal impulsu zasáhnout a raději uhnul pohledem.

Celou pláž pokrývala mrtvá těla a odhozená výzbroj. Figula překvapilo, kolik zabitých Britů je příšerně vyhublých. Kam se podíval, všude viděl vystouplá žebra a vychrtlé obličej. Svářely se v něm protichůdné city, ostatně jako vždy v hrozných chvílích po bitvě. Ačkoli je vojákem ve službách císaře, Figulus si předobře uvědomoval, že bojovníci, které v bitvě zabil, byli Keltové. Stejně jako jeho předkové.

„Krvavá lázeň, pane,“ podotkl Rullus, který se objevil po jeho boku a světle šedýma očima zkoumal pláž pod nimi. „Jakživ jsem neviděl nic podobného. Prostě se na nás vrhali. A někteří měli jenom holé ruce.“

„Těžko uvěřit, jak hluboce Řím nenávidí,“ řekl Figulus.

Na chvíli zmlkl, potom si na něco vzpomněl a pátravě se zahleděl směrem k útesu.

„Kde je centurion?“ zeptal se a řady mužů pročesával pohledem.

Rullus ukázal hlavou na zraněné, které shromáždili na oblázkové pláži. „Dole jako ostatní ranění, pane. Nevypadá to, že by se měl brzo probrat.“ Zaváhal, rychle se podíval na obě strany, aby se ujistil, že jeho slova nikdo neuslyší. „Chytrému napověz, pane. Udělal bys dobře, kdyby sis v jeho přítomnosti dával pozor. Než Ocellu převedeli k Druhému, býval důstojníkem v pretoriánské gardě.“

„Proč se vzdal pohodlného místečka v gardě a nechal se přeložit do Británie?“

Rullus pokrčil rameny. „Asi neměl na výběr. Třeba i proto se teď hojí na nás.“ Vsál vzduch mezi zuby a dodal: „Ten poslední kluk na tvém místě dlouho nevydržel. Poslali ho zpátky do Gesoriaca, cvičit rekruty. Dej na mě, pane. Ocellovi není radno odporovat.“

Kapitola čtvrtá

I poslední galéry už byly vytažené na břeh, když se na ostrov Vectis snášel nachový soumrak a moře se v houstnoucím šeru třpytilo jako tisíce blýskavých mečů. Než námořníci vyložili zásoby potravin a zbraní pro armádu, obloha se projasnila. Trvalo celé odpoledne, než se jim triéry uvázlé na písčíně podařilo společnou rukou vyprostit. Stáli přitom po pás v ledové vodě, tahali za lana přivázaná k přídi lodí a jednu po druhé je dostávali přes písčinu na volnou vodní hladinu za ní. K pláži se zatím během pozdního odpoledne opatrně přibližovala i ostatní plavidla.

Na několik mužů z každé centurie páté kohorty připadl smutný úkol vyčistit pobřeží od mrtvých. Jméno každého padlého legionáře se zaznamenávalo na voskovou tabulku, aby centurioni mohli ztráty spočítat. Ranění se dočkali ošetření přímo tam, kde leželi; o něco dále od mořského břehu se zatím stavěla polní nemocnice. Padlé legionáři stáhli na jedno místo, vyrovnali do řad a připravili pro pohřební hranici, na níž budou těla spálena, jakmile se podaří opatřit dostatek dříví. Každého mrtvého zbavili zbroje, zbraní a bot. Vše pak poslali do kanceláře proviantního důstojníka, který zařídí opravy a uložení do skladů, aby v případě nutnosti z nich mohly být věci vydány znovu.

Těla Durotrigů na legátův rozkaz naházeli na hromadu pod jeden z útesů a nechali je tam ležet jako drsnou připomínku toho, jakou cenu zaplatí ten, kdo se Římu postaví na odpor. Zbraně a jiné vybavení jim také odebrali, aby nepadly do rukou sběratelům čehokoli cenného, co by potom mohli prodat nepřátelům Říma.

Když už měl legát na břehu celé vojsko, vyslal zvědy na koních, aby pátrali po známkách přítomnosti nepřítele ve vnitrozemí, a kohorty se konečně daly na pochod. Legionáři sice útes nechali za zády, ale opouštěli ho se vzpomínkou na boj na pláži hluboko vrytou v mysli. O něco dále od pobřeží

muži navzdory vyčerpání vyčistili plochu tu a tam zarostlou křovinami a vzhledem k možnému ohrožení nepřítelem se pustili do vysilujícího úkolu postavit pochodový tábor. Nejdříve se chopili náradí a vyhloubili příkop hluboký dvanáct stop. Z nahromaděné zeminy potom navršili deset stop vysoký vnitřní násep. Nahoře do něj zatloukli špičaté kůly svázané koženými pásy, které měly v případě nepřátelského útoku fungovat jako obří ježek.

Jakmile byly obranné linie hotovy, muži se pustili do stavby stanů. Teprve když si mohla legie i se zásobovacím konvojem užívat bezpečí pochodového tábora, vojáci si konečně naplnili prázdné žaludky obvyklou dávkou teplého slaneého vepřového s ječnou kaší. Když se přiblížila noc, muži se ve skupinách po osmi vydali ke svým stanům krytým kozí kůží. Seděli kolem táborových ohňů, hráli se, sušili si vlhké šaty, vyprávěli si sprosté vtipy nebo hráli v kostky, zkrátka pokoušeli se vzpomínky na hroznou bitvu vyhnat z hlavy. Část mužů dostala náročný úkol v blízkém lese pokácet stromy, ze kterých se pro padlé druhy postaví pohřební hranice.

Když Figulus splnil své denní povinnosti, připojil se k Rullovi a jeho družstvu u jejich táborového ohně a ohříval si ruce. U lékaře Druhé zjišťoval, jestli se Ocella vzpamatovává, ale centurion ležel na zemi na tenké příkrývce, otáčel hlavou ze strany na stranu a nesouvisle cosi blábolil. Figulus doufal, že se jeho stav zlepší natolik, že bude schopen znovu se ujmout velení šesté centurie, takže se jeho optio bude moct vrátit k méně zodpovědné práci. Stávající situace nasvědčovala tomu, že Figulovi zůstane velení na krku přinejmenším ještě několik dní, což nelibě nesl, protože se v srdci pokládal za prostého vojáka a vážil si kamarádství druhů ve stejném postavení. Ale aspoň bude na čas ušetřen centurionova puntičkářství. Ocella byl schopný důstojník, hrdý na vzezření a upravenost svých mužů. Jakýkoli projev liknavosti zpražil pohledem, po němž následoval tvrdý kázeňský postih. Život pod Ocellovým velením byl pro Figula obzvlášť náročný, protože Ocella nemilosrdně využíval každé jeho chybičky, ať už si při prohlídce výstroje vysloužil pokárání kvůli skvrnce špíny na vyleštěné sponě opasku, nebo když odhalil chybu v jeho záznamech. Figulus velitele čistě soukromě podezříval, že Ocella ho nesnáší kvůli jeho mnohem větším bojovým zkušenostem. Snad v něm vidí hrozbu jeho autoritě. S těžkým srdcem si Figulus uvědomil, že pokud neshody s centurionem neurovná, jeho dny v šesté centurii budou sečteny.

Rullus a ostatní legionáři se v tichu tísnilí u táborového ohně a plameny vrhaly světlo na jejich obličej. Figulus viděl, že je ochromuje únava, a proto se rozhodl s jejich náladou něco udělat. „Takže,“ řekl s nuceným úsměvem. „Kdo chce vidět kouzelný trik?“

Rullus zvedl oči k nebi. „Bohové! Už je to tady! Zatraceně, další trik.“

Figulus se k němu obrátil a zamrkal. „Ale tenhle fakt funguje. Naučil jsem se ho v Rutupiae od jednoho kupce z Kilíkie.“ Pátravě se rozhlédl po tvářích mužů kolem ohně. „Potřebuju k tomu jednoho dobrovolníka.“

„Spíš idiota,“ podotkl Rullus.

„Já se hlásím, pane,“ nabídl se legionář, který seděl proti Figulovi.

Figulus se podíval na štíhlého legionáře mladistvého vzhledu. Gaius Arrius Helva byl jedním z nových rekrutů, které k šesté centurii převedeli den před tím, než vypluli z Callevy. Vyznačoval se směsicí naivity a nafoukanosti jako všichni rekruti krátce po příjezdu do Británie, než je brutální konflikt s nepřitelem změnil v ostřílené a zocelené veterány, kteří se nemohou dočkat, kdy už její břehy opustí. Za krátkou dobu, co byl Figulus u šesté centurie, se s Helvou poznal jen zběžně; ale něco na novém rekrutovi v něm budilo mírný optimismus. Helva jen hořel, aby dokázal, že je hoden být mezi legionáři, a jeho nadšení pro život ve vojsku křiklavě kontrastovalo s otráveností a cynickým přístupem mnoha starších vojáků.

Figulus vytáhl z peněženky minci. „Takže, mladíku. Nastav dlaň.“

Helva poslušně k optionovi natáhl ruku, dlaní vzhůru. Figulus na ni položil svou dlaň, vytáhl minci, ukázal ji každému kolem ohně a pak ji položil na hřbet své ruky.

„Teď,“ začal, „jasně vidíte, že tady na mé ruce je mince, ano?“ Muži přikýkli. „No, a co kdybych řekl, že ji přinutím, aby prošla mou rukou do tvé dlaně?“ Díval se při těch slovech na Helvu. Legionář na něj nevěřicně zíral vykulenýma očima.

„Skrz ruku?“ zopakoval. „Tu minci? To se nedá. Takové věci dokážou jen bohové.“

„Bohové... a obchodníci s růžovým olejem,“ zamumlal Rullus. „Čtyři ses-tercie, že se to nepovede.“

„Platí!“ zvolal Figulus nedočkavě.

Počítal do tří. Potom s volnou rukou zvednutou vysoko nad hlavu mo-

notónně odříkal slova, která ho obchodník z Kilíkie naučil, a připlácl ji na hřbet ruky, kterou držel Helvovu dlaň. Pak chvíli počkal. Helva se netrpělivě naklonil, když Figulus pomalu ruku odtahoval od jeho dlaně. Dokonce i Rullus navzdory očividnému skepticismu natáhl krk, aby lépe viděl.

„Prázdná!“ zvolal Rullus a plácl se do stehna. „Já to věděl!“ Radostně si mnul ruce. „Dlužíš mi čtyři sestercie, pane.“

„Blbost!“ Figulus se zamračil. „Ale – tohle nechápu. Udělal jsem to přesně tak, jak mě to ten obchodník naučil. Řekl jsem správná kouzelná slova a vůbec.“

„Zaplať, Gale,“ odpověděl rozveselený Rullus.

Figulus proklel svou smůlu, sáhl do peněženky a vyhrabal čtyři mince. Tu ztrátu si mohl jen stěží dovolit, protože se mu většinu skromných úspor podařilo rozházet při hře v kostky. Zjistil, že ho cosi nevysvětlitelně nutí hrát a hrát. Když takhle přišel o peníze, pokaždé odcházel v mrzuté náladě a přisahal při Jupiterovi, že se kostek víckrát nedotkne. Přesto se hned druhého dne vrátil k hracímu stolu v tmavém koutě nějaké pochybné krčmy a prosázel další část svých tvrdě vydělaných peněz. Docela nedávno při hře v kostky v Callevě přišel o celý měsíční plat, protože prohrál dvacetkrát za sebou. Ten výsledek v něm vyvolal silné podezření, že jeho mazaný soupeř musí podvádět.

„Optio Horatius Figulus?“ vyštěkl čísi hlas.

Figulus se rychle otočil k muži, který přišel zpoza stanů. Podle ozdoby na přilbě v něm poznal jednoho z legátových osobních strážců. Když muž promluvil, díval se přímo na Figula. Všiml si totiž, že vedle něj leží na zemi hůl, znak optionovy hodnosti.

„To jsem já,“ odpověděl.

Osobní strážce přikývl. „Legát si přeje s tebou mluvit.“

„Teď?“ Figulus v tlumené záři ohně zahlédl, jak si Helva a Rullus ve zmatku vyměňují pohledy. „Proč?“

Ze strážcova obličje se nedalo nic vyčíst. „Okamžitě, jestli ti to nevadí, pane. Legát má spoustu práce.“ Pokynul Figulovi, aby ho následoval, a ihned zamířil hlavní ulicí ke středu tábora.

Co mu může legát chtít v takovouhle pozdní hodinu? lámal si hlavu Figulus, zatímco šel za tělesným strážcem kolem stanů a sýpek. Před stany polní

nemocnice spatřil několik těl v rubáši, ležela jedno vedle druhého. K velkému legátovu stanu na průsečíku dvou hlavních tras, které tábor protínaly, dorazili zanedlouho. Před ním stáli dva strážci a vpravo i vlevo bylo ve stojanu vidět vojenské standarty jejich legie. Voják, který Figula přivedl, přistoupil ke vchodu do stanu, oba strážci na kolegu kývli a on ustoupil stranou.

„Běž dovnitř, pane. Legát tě očekává,“ řekl osobní strážce bezvýrazně.

Hned při prvním kroku Figulův nos naplnila sladká vůně svařeného vína. Ve stanu bylo příjemně. Ve všech čtyřech rozích jasně plápolaly ohně v železných koších a navzdory špatnému počasí venku kolem sebe šířily teplo. Při straně stál nízký stůl s mísou nakrájeného studeného masa a stojan s mosazným džbánem po okraj plným vína, které udržovala v příhodné teplotě olejová lampa pod ním. Ze džbánu se zvedaly lehké obláčky páry. Střed stanu zabíral velký pracovní stůl obklopený pultem stoliček potažených kůží.

Právě za stolem seděl legát Celer, čelo sraštěné soustředěním, jak četl z voskové tabulky na desce před sebou. Figulus před legátem chvíli rozpačitě postával a obhlížel přepychové vybavení stanu. Bylo na hony vzdálené tomu, nač byl zvyklý jako prostý voják, a Gal měl proto pocit, že se octl na místě, kam nepatří.

Konečně Celer vzhlédl. Figulus ho v pozoru pozdravil. Legát si ho měřil studenýma modrýma očima.

„Pohov, optione.“

Legát budil dojem egocentrické nadřazenosti, typické pro většinu římských aristokratů; suverénnost hraničící s arogancí z něj přímo vyzařovala. Figulus už lidi jako on viděl na pozici staršího tribuna: syny bohatých šlechticů, které na pár let poslali do Británie, aby tu vykonávali vojenskou službu, než se vrátí do Říma a budou se věnovat lukrativní kariéře v nějakém veřejném úřadu. Někteří z nich se o vojenství zajímali pramálo a projevoval se u nich až alarmující nedostatek zájmu o dlouhodobou stabilitu této provincie. Záleželo jim jen na tom, odkud přijde příští džbán falernského a jaké nejnovější klepy se šíří po římských lázních a divadlech. Figulus se obával, že právě takový muž nyní velí nejvybranější římské legii.

„Figulus, že?“ zeptal se Celer.

„Ano, pane.“

„A jsi napůl Gal, jak jsem z tvých papírů vyrozuměl. Mí přátelé z císař-

ského paláce mi vyprávěli, že lidi jako ty nechávají, aby se stali senátory. V Římě! Jen si to představ! Galové – a diskutují o politice. Svět se zbláznil.“

Figulus držel ústa pevně sevřená a stál nehybně jako socha; Celer zase sklopil oči k voskové tabulce na stole.

„Šestá centurie dnes na pláži dělala legii čest. Podle všeho by ti zatracení Britové pátou kohortu převálcovali, kdyby šestá ten výpad na útes nepodnikla.“

Figulus přešlápl; nevěděl, jestli legát očekává nějakou odpověď. Po chvilce ticha Celer pokračoval.

„Dostal jsem zprávu, podle které centurion utrpěl zranění.“

Figulus přikývl. „Raněn do hlavy, pane. Leží v polní nemocnici. Lékař má za to, že za den za dva bude zase na nohách.“

„Tahle legie v poslední době ztratila až příliš důstojníků,“ podotkl Celer nevrle. „Zkrátka Ocella tu není a na tobě jako na jeho zástupci nyní je, abys velel. Projevil jsi na pláži obdivuhodnou iniciativu a tuhle vlastnost budeš při příštím úkolu znovu potřebovat.“

Figulus se zamračil. „Jakém, pane?“

Celer si klidně přejížděl prsty po bradě. Měl talent na to, co je typické pro politiky: odpovědět na zcela jinou otázku než na tu, která mu byla položena. „Je pravda, že ti můj předchůdce ještě stihl udělit milost, protože jsi byl obviněn z dezerce?“ Figulus ztuhl hrůzou, ale než mohl zareagovat, Celer pokračoval. „A to se nezmiňuji o tom, že legát také stáhl obvinění z napomáhání trestnému činu – útěku odsouzených vojáků.“ Odmlčel se a pozoroval Figula světle modrýma pronikavýma očima. „To jsou vážné delikty. Je za ně vyměřován přísný trest.“

Nechal tu hrozbu viset v teplém vzduchu. Figulus cítil, jak se mu bolestně stahuje žaludek. „Jen jsem se snažil zachovat jaksepatří, pane. Důstojník, kterého si vážím, a pár dalších byli při decimaci nespravedlivě odsouzeni k smrti. Nemohl jsem jen tak stát opodál a přihlížet jejich popravě. To by nebylo správné.“

„Jistě, jistě,“ pokračoval Celer netrpělivě. „O těch podrobnostech dobře vím. Mám to všechno tady ve zprávě. Jako důvod pro udělení milosti. Podle všeho ses rozhodujícím způsobem podílel na Caratacově porážce.“

Optio pokrčil rameny. „Plnil jsem svou povinnost, pane.“

Celer odsunul voskovou tabulku a naklonil se nad stůl. „Figule, ty si možná myslíš, že v tomhle vojsku budeš žít z minulé slávy, ale já kašlu na to, co jsi dělal pod Vespasiánovým vedením. Tohle je teď moje legie. A ty musíš své schopnosti potvrdit přede mnou. Chápeš?“

„Ano, pane,“ procedil Figulus mezi zaťatými zuby.

„To rád slyším.“ Celer se krátce usmál. „A nyní k tomu úkolu. Jak víš z předchozích porad, naším cílem je skoncovat s teď už jen žalostně slabým odporem Durotrigů na ostrově Vectis. Pozítří, jakmile se sem dostane zbytek jezdeckta, znovu vyrazíme na západ a zaútočíme na nedostavěné hradiště na kopci. Pochybuji, že to bude pro naše lidi představovat kdovíjak velký problém. Nevycházím z údivu, proč ti naivní tupci těm svým primitivním pevnostem pořád tolik věří.“

Figulus držel jazyk za zuby. Leckterý nováček v Druhé legii zastával názor, že pevnosti, které si Durotrigové staví na kopcích, lze snadno dobýt. Gal ale ví své. Druhá legie musela tvrdě bojovat, než pevnosti padly, a kdyby nebylo Vespasiánova velení a odhodlaného úsilí vojáků, stále ještě by mohly být v rukou nepřítele. Jen hlupák se může domnívat, že dobýt území Durotrigů byla hračka. Figulus pozorně sledoval Celera, který sáhl pro stříbrný pohár na stole, napůl plný vína. Legát se napil, pohár postavil a hřbetem prstu si zlehka otřel rty.

„Jedno mi věř, optione. Hodlám na ostrově zlikvidovat veškerý odpor.“

„Ano, pane.“

„Ale je tu problém.“ Celer dlouze vydechl. „Dostaly se k nám informace, že na ostrově jsou uvězněni Římané. Do zajetí padli na pevnině před několika měsíci a nacházejí se nedaleko odsud. O jejich zlé situaci se dozvěděl náš domorodý zvěd Magadubnus. Podle něj náčelník Durotrigů zajatce drží, aby s námi mohl uzavřít dohodu.“ V koutcích úst se mu objevil lehký úsměv. „Jejich životy výměnou za potraviny.“

„Potraviny, pane?“ divil se Figulus. „Takže o stříbro nestojí?“

Legát přikývl. „Já vím, je to dojemné, co? Ale pochopitelné. Odřízli jsme jim zásobovací cesty a obyvatelé ostrova nedokážou uživit své vlastní lidi a k tomu ještě ty, kteří sem uprchli z Británie.“ Celer se opřel zády o židli a usmál se. „Takže náčelník Durotrigů nám nabízí obchod. A ty, Figule, se spolu s několika muži postaráš, aby výměna zajatců proběhla úspěšně.“

Kapitola pátá

V legátově stanu se rozhostilo mrazivé ticho, když Celer vstal ze stoličky a přešel ke stolku s masem a vínem. Zvedl mosazný džbán ze stojanu, který udržoval teplotu vína, a pohár si dolil.

„Vězni patřili k odloučené jednotce, kterou převeleli do Vindocladie,“ začal. „Šlo o posily pro tamější velký dočasný tábor. Vůbec tam nedorazily. Průzkumný oddíl našel velícího důstojníka a desítky mrtvých. Někdo je naházela do blízké řeky. Dvanáct mužů se ztratilo beze stopy. V té době jsme předpokládali, že skončili jako otroci nebo že je upálili v jedné z těch pekelných klecí, které mají tvar lidské postavy.“ Legát kroužil pohárem v ruce a díval se do něj. „Přálo jim štěstí, že jsou ještě naživu, řekl bych.“

„Když to říkáš, pane,“ pronesl Figulus obezřetně, třebaže se mu tváře rozhořely zlostí, jen si vzpomněl na dobu, kterou v rukách Caratacových strávil on sám: spoután ve špinavé ohradě pro zvířata a trýzněn vězňateli. Uprchl včas, než došlo na kruté a neobvyklé mučení, jímž jsou Britové pověstní. Věděl, že jiní tolik štěstí neměli. Jestli jsou ti vojáci skutečně naživu, těžko je Britové ušetřili nějakého utrpení.

„Jakou máme jistotu, že ty muže skutečně vězní, pane?“ zeptal se. „Mohla by to být léčka.“

Celer místo odpovědi odložil pohár na nízký stolek a vzal do ruky kožený váček, který ležel vedle olejové lampy. Hodil ho optionovi. Figulus ho chytil a otevřel. Uvnitř byla olověná známka označená pečeti Druhé legie; toho typu, jaký nosí římsí vojáci na pochodu, aby v případě jejich smrti mohla být těla identifikována. Když Figulus nastavil štítek třepotavému světlu ze železných ohřívacích košů, dokázal rozeznat jméno vojáka vyryté na rubové straně, i jeho hodnost a centurii.

„Signaculum – a takových je tam ještě jedenáct,“ řekl Celer. „Magadubnovi je předal náčelník Durotrigů na důkaz, že vězně drží. Jména na všech

identifikačních známkách jsme ověřili v seznamech nezvěstných vojáků. Odpovídají. Takže jsme si jisti, že náčelník mluví pravdu a ty muže má.“

Figulus se díval na legáta. „Magadubnus tedy s tím náčelníkem komunikuje?“

„Jedná naším jménem. Jako prostředník vyjednává mezi oběma stranami. Britové mu zřejmě důvěřují asi jako my. Magadubnus se o vězňech dověděl krátce poté, co před několika dny přistál na ostrově Vectis a vydával se za durotrigského bojovníka, aby o nepříteli získal informace. Slyšel o zajatcích a dozvěděl se, že náčelník by byl ochoten se s námi dohodnout. A v tu chvíli se s mým svolením na náčelníka obrátil a začal vyjednávat.“

„Místní bojovníci nebudou nijak nadšeni, až na to přijdou.“

„Jak jinak.“ Celer se usmál. „Ovšem vzhledem k tomu, nakolik jsou všichni vyhladovělí, podle mého názoru náčelníkovi nic moc jiného nezbyvá. Možná ho k tomu taky přiměla vyhlídka na to, že se přes jeho vesnici přežene několik římských kohort. I když takový slib asi za mnoho nestojí, zavázali jsme se, že jeho lidé od nás dostanou obilí a vesnici že ušetříme.“

„A on nám uvěřil?“

„Nemá na výběr. Může s námi vyjednávat, anebo jeho lidi čeká jistá smrt – buď hladem, nebo na hrotu římského meče.“

„O jak velkém množství obilí tu mluvíme, pane?“

„Chtějí čtyři sta modii. Slyšel jsem, že ve vesnici mají primitivní mlýn. Obilí bude dost, aby měli na chléb a na kaši, díky kterým přežijí zimu, i když, mám-li mluvit upřímně, mi taková strava připadá ubohá. Ale jistě budeš souhlasit, že provést tuto výměnu je na každý pád lepší než ztratit dobré muže při přímém útoku na vesnici. A to se nezmiňuji o nebezpečí, že vesničané vězně popraví dřív, než je stihneme zachránit. Navíc ti zajatci patří k vyznamenaným vojákům první kohorty. Výkvět legie. Generála Plautia zpráva o jejich únosu velmi zdeptala.“ Usmál se, než pokračoval. „Jejich bezpečný návrat mezi ostatní generála potěší. A bude to skvělá vzpruha pro morálku legie, co myslíš? Parádní tah.“

„Samozřejmě, pane,“ souhlasil Figulus diplomaticky, i když cosi v legátově vystupování mu napovídalo, že Celerovi podstatně víc záleží na tom, aby udělal dojem na generála Plautia, než na pozvednutí morálky mužstva.

„Jakmile Vectis zpustošíme,“ pokračoval Celer, „kdo z těch barbarských

Durotrigů zbude, si rychle uvědomí, jak osudné chyby se dopustili, a vzdají se. Nakonec se stejně zachová každý další kmen na tomhle nešťastném ostrově. A pak budeme mít v Británii mír.“

Figulus zůstal zticha. Celerova aristokratická mysl, pevně přesvědčená o římské nadřazenosti, s ničím jiným než s absolutním vítězstvím nepočítá. Možná potrvá rok nebo ještě déle, než konečně pochopí, jak hlubokou nenávist obyvatelé této země vůči Římu chovají. Římané můžou Brity porazit na bojišti, konstatoval v duchu Figulus, ale to je tak všechno, čeho dosáhnou. Stále stál mlčky, zatímco se Celer vrátil ke stolu, odsunul všechny věci stranou a rozvinul mapu ostrova Vectis. Figulus přišel blíž a naklonil se, aby se mohl zblízka podívat, kam legátův štíhlý prst ukazuje: na jedno místo na západním okraji ostrova.

Celer řekl: „Vesnice, kde jsou nyní zajatí vojáci, leží asi tak půl dne pochodu od místa, kde jsme teď. Terén je dosti schůdný až na několik močálů. Jakmile dorazíš k vesnici, budeš dohlížet na průběh výměny. Pokud se náčelník bude snažit získat další obilí nebo přijde s nějakým podobným nesmyslem, hraj to na něj tvrdě. Připomeň mu, že se zavázal podmínky naší dohody dodržet. Potom ty a tví muži už jen obilí vyložíte, převezmete zajatce a bezpečně je dopravíte do tábora. Mělo by to být docela snadné.“ Ukázal na Figula prstem. „Odjízďte okamžitě.“

Figulus sebou překvapeně trhl. „Máme odjet ještě dnes v noci, pane?“

„No ovšem,“ potvrdil Celer klidně. „Přesun pod rouškou tmy vám pomůže vyhnout se durotrigským zvědům, kteří se po kraji potulují. Magadubnus zdejší území dobře zná. Mezi doupaty durotrigských bojovníků tě bezpečně provede. Výměna se má uskutečnit za svítání. Jestli odjedete hned, měli byste to v pohodě stihnout.“

Figulus mapu pozorně zkoumal. Okamžitě vytušil hned několik problémů. Dokonce i kdyby se se svými muži dokázal durotrigským zvědům vyhnout, každá domorodá vesnice představuje nebezpečí. Stačí, aby je čirou náhodou zpozoroval jediný Durotrig, a brzy budou mít v patách celé vojsko. A potom se musí vzít v úvahu fyzický stav jeho mužů. Byli na nohou od časných ranních hodin a během jediného dne nejdřív zdolali mořskou nemoc, pak bojovali na pobřeží ostrova Vectis, odnesli a pohřbili mrtvé druhy ve zbrani a nakonec ještě postavili pochodový tábor. Mnozí z nich

pravděpodobně už spí. Figulus si docela přesně dovede představit, jaký výraz se jim bude zračit ve tvářích, až jim zvěstuje, že se uprostřed studené noci budou muset někam trmáčet nepřátelským bažinatým terénem.

„Za dočasné nepřítomnosti centuriona Ocelly převezněš velení jednotky odloučené od centurie. Vezmi si čtyřicet mužů. Nezbytnou žádost o vydání obilí jsem už sepsal. Můžeš ji předložit proviantnímu důstojníkovi.“

„Ano, pane.“ Figulus ještě chvíli mlčel, než dodal: „Mohli bychom se dostat do problémů na pochodu zpátky, pane. Za denního světla s těmi vězni budeme pro kterékoli Brity v okolí představovat snadný cíl.“

Celer se ušklíbl. „Čtyřicet vojáků by na obranu mělo stačit, jestli se s nějakým odporem opravdu setkáte. Navíc by v té době většina Durotrigů už měla být v pevnosti. Vyrozuměl jsem, že se jich tam teď hodně vydalo, aby se ji pokusili urychleně, ještě před útokem dokončit. Pitomci.“

Figulus krátce přikývl. Legátova ujistění ho sice nepřesvědčila, ale nehodlal riskovat, že ho dopálí ještě víc, pokud bude stát na svém. Celer mu větší počet vojáků zjevně dát nechce, a snažit se jeho názor změnit by bylo marné. „Kde Magadubna najdu, pane?“

„Je ve stanu mého tělesného strážce. Jeden z úředníků pro něj pošle. Zařídím, aby se u tebe okamžitě hlásil. A teď, jestli je to už všechno...?“ Figulus přikývl a Celer se na něj odměřeně usmál. „Odchod.“

Figulus legátovi zasalutoval, obrátil se a vyšel ze stanu. Ten úkol v něm vyvolal neblahou předtuchu. V průběhu jeho vojenské kariéry se mu zatím dařilo vyhýbat se odpovědnosti, postavení zástupce velitele mu vyhovovalo a dával přednost společnosti prostých legionářů před navazováním kontaktů s ostatními důstojníky. Teď na něj ale najednou padlo břemeno velení a jeho váha ho na zpáteční cestě ke stanu tížila na ramenou jako dvě těžká pochodová vahadla. Úspěch nebo selhání dnešní mise závisí výhradně na něm a stojí a padá s tím, zda se osvědčí jako velitel a nebojácný bojovník. Kvůli těm, jímž bude velet, a zajatcům uvězněným ve vesnici Figulus věděl, že krach si nemůže dovolit.

Kapitola šestá

„Pěkná hovadina, jestli chceš vědět, co si o tom myslím,“ reptal Rullus, když se k němu Figulus připojil na vnějším perimetru úhledně uspořádaných řad stanů. Od ochranného valu je dělilo šestnáct stop: tu vzdálenost při stavbě pochodového tábora pečlivě změřili, aby měli jistotu, že muži jsou ve stanu bezpečně z dosahu jakýchkoli střel, kterými by se je nepřítel mohl pokoušet zasáhnout. Za strážnými u hlavní brány Figulus neviděl prakticky nic kromě tiché černočerné tmy.

„S Brity bysme se paktovat neměli,“ pokračoval Rullus. „To obilí je pro nás, ne pro tu špinavou venkovskou chátru.“

„Co bys navrhoval, Rulle?“

„Zaútočit na ně.“ Pěstí plácl do dlaně druhé ruky. „Udeřit na ně vším, co máme. A nebrat zajatce.“

Figulus přešel jazykem po zubech a pak se široce usmál, až se chrup zaleskl. „Hezká představa, to se musí uznat. Ale mají naše kluky. Mohli by je kdykoli zabít. Je méně nebezpečné dát jim, co chtějí.“

„Bojím se, že jsi na omylu, pane. Jediný důvod, proč tu vesnici nezničíme, je to, že se to legátovi hodí do krámu.“

„Jak to?“

„Jen považ,“ řekl a ťukl si ze strany na nos. „Legát vrátí zajatce Římu, získá za to veškeré uznání a vyloudí úsměvy na tvářích řeckých propuštěnců, co vládnou v císařském paláci. Na všechno ostatní legát prdí. Je mu jedno, že když s nepřítelem vyjednáváme a dáme mu obilí, vlastně ho povzbuzujeme, aby unesl další vojáky. Příště může přijít řada na nás.“

Figulus zvedl oči k obloze a pozoroval světlé chuchvalce mlhy, které se táhly nad mořským pobřežím. „Počítám, že by to mohlo být ještě horší.“

„Že by? A z čeho tak soudíš?“ zeptal se Rullus lakonicky.

„Aspoň neprší. Bohové počasí jsou nám příznivi.“

„Zas ten slavný galský smysl pro humor,“ poznamenal Rullus otráveně.

Figulus se usmál. „Dej na mě. Když vyrosteš v Lutetii, nedokážeš brát život příliš vážně. My Galové jsme z těch, co poloprázdnou amforu vidí jako napůl plnou.“

Rullus cosi zamumlal a Figulus obrátil pozornost k vojákům, kteří stáli v řadě před obrannou linií tábora. Jen co vyšel z legátova stanu, informoval Rulla o jejich úkolu a rozkázal mu svolat ty z vojáků centurie, kteří jsou v nejlepší kondici – ještě unesou meč a vydrží dalších možná dvanáct mil pochodu, přestože mají v nohách tak náročný den. Když teď Figulus zkoumal obličej muže před sebou, uvědomil si, že mezi vybrané se dostala jen hrstka veteránů. Za dlouhá léta válčení v Británii řady vojáků prořídly. Před ním teď stáli většinou mladí vojáci, kteří do šesté centurie a provincie přišli nedávno. Dost jich bylo dokonce mladších než Figulus; a přestože je mu pouhých devatenáct, ač nerad, musí si přiznat, že jeho zkušenosti z něj udělaly jednoho z veteránů centurie. Většinu obličejů poznával, i když několik mu jich zůstávalo záhadou, protože ještě neměl čas se s každým seznámit.

Jeho zrak upoutal neznámý voják na konci řady. Muž měl husté vousy a přes statnou tělesnou konstrukci se na místě nápadně kymácel. Podle nepřítomného pohledu v očích byl opilý. Figulus k němu rázně zamířil.

„Ty. Jméno?“

„Sextus Porcius Blaesus,“ odpověděl voják sotva srozumitelně. Pokusil se zasalutovat; vypadal při tom komicky a zároveň k politování. Hlasitě říhl a ústa si otřel hřbetem ruky. Figulus zaskřípal zuby, když jím při pohledu na opilého legionáře zacloumal vztek. Jak na Blaesa nasupeně hleděl, matně se mu vybavilo, že ten obličej už někde viděl, jen neví kde.

„Jsi opilý,“ řekl.

Blaesus zvedl ruku na protest. „Kapku jsem si po večeri dal. To je všechno,“ odpověděl na svou obranu.

„Pane,“ připomněl mu Figulus zostra a sevřel ruku v pěst. „Na nějakou dobu jsem zastupující centurion, takže mi budeš říkat ‚pane‘ jako všichni ostatní v centurii. Jasně?“

Blaesus sklonil hlavu a posměšně dodal: „Pokorně se omlouvám... pane.“

Najednou si Figulus vzpomněl, kde toho chlapa viděl. Vztekle zaťal zuby. „To jsi ty...“

Blaesus se zazubil. „Co je, pane?“

Figulus přistoupil blíž a zabodl prst muži do prsou. „Hned jsem věděl, že tě odněkud znám. Z hospody U Žíznavýho Řeka. V Callevě. Ty jsi ten hajzl, co podváděl, když jsme hráli v kostky. Chci svoje peníze zpátky!“

V legionářových skelných očích probleskl náznak poznání. Blaesus se rychle ovládl a zmohl se na chabý úsměv. „Promiň, pane, ale obávám se, že se mylíš. Můžu tě ujistit, že jsem nepodváděl. Nikdy to nedělám.“

„Prohrál jsem dvacetkrát za sebou,“ zahřměl Figulus. „Takovou smůlu nemá nikdo. Dlužíš mi sto padesát sesterciů.“

Blaesus se dál usmíval. „Co můžu říct, pane? Ty peníze jsem vyhrál úplně férově. Když jde o kostky, mám kouzelné ruce. Nepodváděl jsem.“ Položil si pravici na srdce a dodal: „Přisahám na hrob své matky.“

„Tvoje matka byla kurva!“ zavtipkoval jeden vychrtlý voják v řadě o kus dál. Několik mužů se rozesmálo. Figulus viděl, že se Blaesus okamžitě zachmuřil. A rozzuřil. Vmžiku se k tomu opovázlivci otočil a šel po něm hlavou jako rozzuřený býk. Protivník bolestí jen hekl, když mu Blaesova pleš přistála na bříše, připravila ho o rovnováhu a vyrazila mu dech. S heknutím přistál na zádech, a než se stihl vyhrabat na nohy, Blaesus už ho tiskl k zemi a obličej mu zpracovával pěstmi. Ostatní vojáci ty dva obklopili a křikem povzbuzovali toho či onoho podle toho, na čí straně kdo stál.

„Cos to říkal?“ zavrčel Blaesus, oběma rukama sevřel protivníkovi krk a zmáčkl. „DOPRDELE, COS TO ŘÍKAL?“

„Ruce pryč, ty ochlasto!“ ječel muž, strčil Blaesovi do obličeje ruku a snažil se mu palcem vydloubnout oko.

„Tak dost!“ zahřměl Figulův hlas. Gal se prodral kruhem fandících vojáků a od ochromeného vojáka, který ležel na zemi, Blaesa odtrhl. Ale protože byl statný a dokonce větší než Figulus, měl Gal problém ho zvládnout. Blaesus soptil a snažil se vysvobodit. Vtom se přihnal Rullus, chytil Blaesa za druhou paži a společně s Figulem navztekaného útočníka od otřeseného soupeře odtáhli.

„Je to zvíře,“ zakoktal nosovým hlasem, zatímco se snažil zastavit krvácení z nosu. „Zatracený Germáni.“

Rullus Figulovi potichu řekl: „Manius Silo. Průšvihář, pane.“

„Přisáhám na Jupiterova ptáka,“ zavrčel Blaesus na Sila, až se mu široká hrud' zvedala a klesala, „budeš trpce litovat, že ses vůbec narodil!“

Figulus se podíval na Blaesa a zvedl obočí. „Ty jsi Germán?“

Blaesus zaťal zuby. „Poloviční, pane,“ odpověděl, protože mezitím značně vystřízlivěl. „Narodil jsem se v Argentoratu. V té vesnici vedle pevnosti Druhé legie.“ Pak studem sklopil hlavu. „Moje matka byla děvka, pane. Čile se stýkala s vojáky z pevnosti. Když umřela, jeden centurion mě adoptoval a vychoval mě se svými dětmi. Jakmile jsem byl dost starý, vstoupil jsem do Druhé.“

Figulus s pochopením přikyvoval. Teď chápal, proč se Blaesus ve slepém vzteku na toho vojáka vrhl. Jeho chování to rozhodně neomlouvá, ale Figulus ví příliš dobře, jaké to je být v legii tím, kdo nezapadá mezi ostatní. Nedají se přeslechnout nadávky a opovržlivé poznámky o Galech, které mu mumlají za zády, a nemůže nevidět nedůvěřivé pohledy spolubojovníků, kteří si nejsou jisti, ke komu je vlastně loajální. Na chvíli teď dokonce pustil z hlavy tu horentní sumu, o níž ho Blaesus podvodem připravil.

„Možná jsem napůl Germán,“ dodal Blaesus, „ale strávil jsem celý život mezi vojáky. Mým otcem se stal centurion a Druhou legii mám v krvi. Pane.“ Hrdě vypnul hrud' a bradou ukázal na Sila. „Víc než někteří z přítomných, to se vsadím.“

Figulus držel jazyk za zuby. Věděl, že – striktně vzato – by měl Blaesa dát do hlášení. Bitky mezi vojáky jsou v legiích zakázány a od něj se jako od důstojníka očekává, že dodržování nařízení bude tvrdě prosazovat. Ale vojenský instinkt mu napověděl, že Blaesus se umí bít, což by mohlo přijít vhod, kdyby se dostali do potíží. V centurii už je takových mužů jako šafránu, a kdyby Blaesa potrestal a vyrazil ho z jednotky, na jeho místo by přišel někdo méně zkušený. Na druhou stranu jestli Figulus na celou záležitost na chvíli zapomene a vypořádá se s ní až po návratu, riskuje, že bude před muži vypadat jako slaboch. Navíc by nebylo dobré pustit se do úkolu, který je čeká, v situaci, kdy by pod povrchem bublalo napětí. Figulus se rozhodl, odkašlal si a přísně si Blaesa i Sila změřil.

„Ještě jedno slovo od kterékoholi z vás, a oba vás dám do hlášení. Rozumíte?“

„Ano, pane,“ zamumlali oba tiše a vrátili se na své místo v řadě. Spokojený,

že problém vyřešil, se Figulus obrátil k ostatním. „To platí i pro vás všechny. Kdo vybočí z řady, měsíc bude mít rajony a nedostane mzdu. Je to jasné?“

„Ano, pane!“

„Neslyším vás!“ zařval Figulus.

„ANO, PANE!“

„Tak je to lepší!“ Figulus si vojáky pátravě prohlížel. Navzdory strádání a útrapám, které měli za sebou, a nebezpečné misi před sebou na žádném z nich nebyla znát nervozita a při pohledu na ty statečné bojovníky Figulovi rázem stouplо sebevědomí. Zhluboka se nadechl a připravil se poprvé je oslovit jako jejich velící důstojník.

„Nuže dobrá, mládenci. Jak jste už asi slyšeli, Ocella teď leží v polní nemocnici. To znamená, že centuriona na čas zastupuji. Tady Titus Rullus bude na tu dobu optionem. Vyrazíme ještě dnes v noci. Jestli někoho přistihnu, že se courá, bude v průseru.“ Odmlčel se a škrábal se na zádech; intenzivně přitom dumal, co jiného by jim ještě měl říct. „Bude absolutní ticho. Míříme do nepřátelského území a nepřejeme si vzbudit nevíтанou pozornost. Zvěd nás povede mimo nebezpečná místa, ale nechci, abyste se pouštěli do ničeho riskantního.“ Znovu se odmlčel. „A ještě – dávejte na sebe pozor. Průměrný Durotrig sice možná vypadá, jako když má v hlavě nasráno, ale jsou to mazaní parchanti. Spousta Římanů, kteří je v bitvě podcenili, je po smrti.“ Zastavil se a pokrčil rameny. „Má někdo nějaký dotaz?“

Nad jednotkou zavládlo trapné ticho. Jeden voják hlasitě zakašlal. Rullus přeshlápl z nohy na nohu. Figulus zpevnil krk, nadechl se a zavelel: „Šestá centurie, rozchod!“

Na jeho rozkaz každý legionář ze země rychle zvedl oštěp a všichni zamířili k hlavní bráně, kde čekaly vozy s těžkými košíky obilí, které vyzvedli ze sýpek. Vedle vozů tažených třemi páry volů stál vysoký a hubený holohlavý muž v kalhotách z vlny: Magadubnus, domorodý zvěd, který bude vojáky na pochodu doprovázet. Figulus sledoval, jak ho muži jeden za druhým mījejí, a všiml si, že Helva za nimi zaostává. Z opasku mu totiž spadl vak a celý jeho obsah se vysypal na zem.

„Zatraceně, hni sebou, vojáku!“ vyštěkl Figulus.

Helva horem pádem cpal svůj proviant dovnitř a přidal do kroku. „Ano, pane.“ Pak se na Figula usmál a dodal: „Nemůžu se dočkat, až se do toho

pustíme, pane. A budu moci nějakého Brita zabít. Nebo dva. To na holky u nás doma udělá dojem.“

Figulus se k legionáři pootočil. „Tys ještě nikoho nezabil?“

Helva zavrtěl hlavou. „Ale na otcově farmě v Kampánii jsem často lovil, pane. Všechno možné: zajíce, divočáky, jeleny. Zabít pro změnu Brita nemůže být zas tak velký rozdíl.“

„Nu, když to říkáš, mladíku,“ prohodil nezávazně Figulus; ta slova mu připomněla, s jak scestným nadšením se on sám upsal životu s Druhou legií. „Ale co kdyby ses teď soustředil na to, abys držel krok s ostatními. Starosti se zabíjením Britů si nech na později.“

Helva přikývl a protáhl krok, aby druhy ve zbrani dohonil. Když krátká kolona mužů a vozů pochodovala kolem předsunuté stráže, Figulovi neušly pomstychtivé pohledy, kterými se Blaesus se Silem častovali. Nějakou dobu na sebe budou nevražít. Figulus si v duchu umínil, že během operace bude oba sledovat. Vrhł poslední pohled přes rameno: poblikávající světla pochodového tábora se právě ztrácela ve tmě. Pak hlavu znovu otočil a pod závojem tmy vedl vojáky do noci.

Kapitola sedmá

Na ostrov se snesla lehká mlha a přikryla zemi jemnou pavučinou, ale vojáci pochodovali bažinou stále dál. Figulovy oči se časem přizpůsobily tmě, a kde se předtím prostírala jednolitá temnota, nyní vyvstávaly sotva patrné detaily: svah kopce se jevil o poznání světlejší než noční obloha a hladina vzdáleného zálivu se v mdlém měsíčním světle měkce leskla. Figulus ještě v pevnosti rozhodl, že vojáci si na cestu s sebou nevezmou obvyklé hole ani opasek s pásky vyztuženými kovem, což pomůže zátěž zmenšit. Měli jen štíty, meče, oštěpy a zbroj. Také jen velmi skrovnou zásobu potravin: každý si ve vaku nesl pořádný kus kynutého chleba a v měchu vodu s octem. Magadubnus šel v čele, pár kroků před prvním vojákem; pohyboval se s takovou hbitostí, že to neodpovídalo jeho věku, co chvíli se zastavoval a zkoumal okolní přirozená klesání a vyvýšeniny, aby poznal, kde se nacházejí. Ačkoli Figulus zvědovým instinktům důvěřoval, přece měl obavu, že se možná beznadějně odchýlí od správného směru. Kdyby svítání jednotku zastihlo v otevřené krajině, durotrigští zvědové, kteří kraj pročesávají, by ji snadno zpozorovali.

Kromě neustálého strachu z přepadení se muži museli potýkat i se zrádnou povahou terénu. Figulus nespouštěl oči ze země a vyhlížel jakoukoli překážku, o níž by mohl nic netušící voják zakopnout. Při pochodu nepřátelským územím, daleko od pohodlí pochodového tábora a polní nemocnice může mít zvrtnutý kotník stejně smrtelné následky jako bodná rána, kterou zasadí přehlédnutý Brit. Tempo pochodu kolísalo, protože některý z vozů čas od času uvázl v rozbahněné zemi. Pak se musela zastavit celá kolona, muži odložili zbraně a čekala je dřina: vytáhnout kola z močálu.

Figulus v nočním vzduchu intenzivně vnímal každý zvuk: jak mu pod nohama mlaská hlína nasáklá vodou a v dálce houkají sovy. Občas vrhl pohled stranou a s námahou zaostřil zrak na vzdálená křoviska nebo tmavou houštinu, kde, o tom byl přesvědčen, ve tmě zahlédl, že se mezi neustále se pro-